

dec.-déc. 2008
driemaandijks - trimestriel
n° 161

Belgie - Belgique
P.B.
1730 Asse
2/3748

Cuba SI

Cuba - USA
185-3 contra bloqueo

50 años
aniversario Revolución

Huracanes

Los 5

Solidaridad

v.u. Mark Lamotte
Hogeweg 9, 1730 Asse
Afgiftekantoor 1730 Asse 1
P309090

Tijdschrift van de Vrienden van Cuba vzw
Périodique des Amis de Cuba asbl
www.cubamigos.be

De Vrienden van Cuba vzw

Les Amis de Cuba asbl

Avenue Neptune 24 bte 10 - B-1190 Vorst - Forest
Tel: 02-453.17.42 · Fax: 02-453.16.67 · E-mail : info@cubamigos.be
Lidgeld (jaarlijks) 12 euro-6 euro (2e en volgend lid van het gezin)
Contribution (an) 12 euro-6 euro (2ième et membre suivant de la famille)
Rekening - Compte : Les Amis de Cuba asbl 523-0801177-32

De vzw "De vrienden van Cuba" is een vereniging die tot doel heeft de toenadering tussen het Belgische en het Cubaanse volk te bevorderen en aan haar leden en het publiek middelen ter beschikking te stellen om tot een betere kennis te komen van de Cubaanse realiteit. Zij heeft geen enkel partijpolitiek karakter. Onze eigen artikels mogen geheel of gedeeltelijk overgenomen worden mits bronvermelding. Graag een presentexemplaar.
ISSN 0771 4491

L'asbl "Les Amis de Cuba" est une association qui a pour but d'oeuvrer au rapprochement entre le peuple belge et le peuple cubain et de mettre à disposition de ses adhérents et du public des moyens d'accéder à une meilleure connaissance de la réalité cubaine. Elle n'a aucun caractère de parti politique. Les articles de nos membres peuvent être repris entièrement ou partiellement, avec mention de l'origine. Prière de nous faire parvenir un exemplaire témoin.

Voorzitter/Président : Alexandra Dirckx - 03/290.49.10
Ondervoorzitter/Vice-président : Mark Lamotte - 02/453.17.42
Schatbewaarder/Trésorier : Miek Decaluwé - 016/26.10.95

CONTACT

Brussel - Bruxelles : Stéphane Sergeant - 485/82.90.98
Aalst : Linda De Neef - 053/77.31.48
Antwerpen : Lieve Gebruers - 03/281.73.66
Leuven : Paul Evrard - 016/26.15.52
Liège : Patrick Jeurissen - 04/337.88.87
Charleroi : Luigi Raône - 071/43.65.87
West-Vlaanderen : Jaak Perquy - 0477/26.56.20
Gent : Johnny Goethals - 0498/26.39.90
Kempen : Hubert Celen - 014/31.34.87

Bibliotheek /Bibliothèque :

contacteer/contactez - Lieve Gebruers - 03/281.73.66

Prijs per nummer/par numéro : 1,25 Euro
Leden gratis - membres gratuit

Hoofdredacteur/Rédacteur en chef > Paul Evrard
Redactie/rédaction > Mark Lamotte, Anne Delstanche, Freddy Tack, Alexandra Dirckx.
Eindredactie/rédaction finale > Sylvie Vanhoegaerden
Medewerkers/collaborateurs > S. Sergeant, Y. Ooms, Y. Blicck, S. Lamrani, D. Bleitrach, R. Gott, J.G. Allard, T. Janssen, C. Van Dijck, M. Mustelier, F. Argota
Lay-out/mise en page > S. en A. Vanhoegaerden
Druk/impresion > drukkerij A. Beullens - Holsbeek

EDITO

"Gustav & Ike". Het klinkt als de titel van een goedkope politierserie waarin twee jonge agenten alle misdaad van de stad oplossen. Helaas is de realiteit anders. Op 30 augustus en op 9 september woedden deze twee orkanen over Cuba en lieten een waar spoor van verwoesting achter. De reeds bestaande woningnood nam toe : 200.000 mensen verloren hun woning, de landbouw kreeg zodanig zware klappen dat er voedsel ingevoerd moest worden, verschillende havens dienden te worden gesloten en er werden zelfs 7 doden geteld. De economische schade is immens. Gelukkig is ook de solidariteit gigantisch. En dit zowel in binnen- als buitenland.

Als vriendschapsorganisatie heeft de VZW De Vrienden van Cuba natuurlijk ook de handen uit de mouwen gestoken. Er werd een actie op touw gezet die op 3 weken tijd 7.135 euro opgehaald heeft. De organisatie zelf heeft dit bedrag afgerond naar 8.000 euro, die zoals afgesproken begin oktober overgemaakt werden aan Cuba.

Bij deze wil ik alle regio's alsook alle personen van harte bedanken voor hun gulle bijdragen. Zonder de goedgeefheid van de vrienden en sympathisanten van Cuba hadden we dit nooit bereikt, dus nogmaals bedankt. Ondertussen is er nog geld binnengekomen waardoor er rond de jaarwisseling opnieuw een storting gedaan zal worden. Zij die dachten dat ze te laat waren, u kan uw steentje nog bijdragen (rekeningnummer : 523-0801177-32 met de vermelding : "noodhulp Cuba"). Immers, na het lenigen van de acute nood, komt de misschien nog veel belangrijkere opbouw, waar zeer veel geld voor nodig is.

Verder hebben de regio's ook niet stilgezeten. Zo organiseerde de regio Kempen een prachtige tentoonstelling naar aanleiding van de 80ste verjaardag van Che Guevara, vulde Gent op 25 september opnieuw 2 containers met ziekenhuismateriaal en organiseerde dezelfde regio in oktober een spetterende "noche cubana" met 200 aanwezigen. Brussel is dan weer volop in de weer om samen met de vzw Croiseregard een tentoonstelling op poten te zetten met als titel "Cuba, 50 jaar revolutie". Deze zal plaatsvinden tussen 17 december 2008 en 25 januari 2009. Maar u vindt natuurlijk nog veel meer in deze Cuba Sí.

Veel leesplezier

"Gustav & Ike", voilà qui sonne un peu comme le titre d'une série policière à petit budget dans laquelle deux jeunes policiers résolvent tous les crimes de la ville. Malheureusement, la réalité est toute autre. Le 30 août et le 9 septembre ces deux ouragans ont ravagé Cuba et n'y ont laissé que ruines et désolation. La crise du logement déjà existante a augmenté : 200.000 personnes ont perdu leur domicile, l'agriculture souffre de dégâts tellement considérables qu'actuellement la nourriture doit être importée, plusieurs ports sont fermés et il y a même eu 7 morts. Les dommages économiques sont immenses. Heureusement la solidarité est gigantesque. Et ceci aussi bien à l'intérieur du pays qu'à l'étranger.

En tant qu'organisation d'amitié, l'a.s.b.l. les Amis du Cuba a réagit rapidement. Une action de collecte de fonds a été mise sur pied et en 3 semaines elle a permis de réunir : 7.135 euros. Nous avons arrondi ce montant à 8.000 euros et avons transféré la somme à Cuba comme convenu début octobre.

Par la présente je tiens à remercier de tout cœur toutes les régionales de même que toutes les personnes pour leurs contributions généreuses. Sans la générosité des amis et des sympathisants de Cuba, nous n'aurions jamais atteint ceci, donc une fois de plus tous nos remerciements. Depuis, il y a encore de l'argent qui a été versé ce qui fait que nous ferons un deuxième versement vers la fin de l'année. Pour toutes les personnes qui ont pensé qu'il était trop tard, vous avez encore l'occasion de verser votre contribution (numéro de compte : 523-0801177-32 avec la mention : "aide d'urgence pour Cuba"). En effet, après avoir répondu aux besoins les plus aigus par cette première aide d'urgence, nous souhaitons également contribuer à la reconstruction qui est plus importante, et pour laquelle beaucoup d'argent est nécessaire.

Entretemps les régions n'ont pas cessé leur activités locales. La régionale de Campine a organisé une exposition magnifique à l'occasion du 80ième anniversaire de Che Guevara, le 25 septembre Gand a rempli à nouveau 2 conteneurs avec du matériel médical et a également organisé une "noche cubana" très réussie avec 200 personnes. Bruxelles de son côté collabore à l'organisation de l'exposition "Cuba, 50 années de Révolution" et ceci avec l'asbl Croiseregard. Cet événement aura lieu du 17 décembre 2008 au 25 janvier 2009.

Je vous invite à découvrir beaucoup d'autres informations dans votre Cuba Sí.

Bonne lecture

Alexandra Dirckx
Voorzitster - Présidente

CUBA – USA : 185 – 3

(van Ike tot Ike)

P. Evrard

Er zijn niet alleen orkanen als natuurfenomeen. De politieke orkanen waartegen Cuba al honderden jaren moet strijden zijn nog hardnekkiger en duren ook langer. Van de Taino's via Mambises tot de Guerrillero's. Honderden jaren bevrijdingsoorlogen met steeds opmerkelijke leiders : Hatuey, José Martí, Fidel Castro, Che Guevara – de bekendsten – maar we vergeten de duizenden die niet zoveel plaats in de geschiedenisboeken krijgen.

2008 was nog maar eens een opmerkelijk jaar. Fidel die het parlement vroeg hem niet meer voor te dragen als voorzitter van de Staatsraad.

Na 32 jaar een nieuwe president, Raúl Castro.

In 2008 werd ook definitief gestart met de uitwerking van de ideeën waartoe Fidel de aanzet gaf op 17 november 2005. De speciale periode leek naar haar eindpunt te gaan.

De vierde **landbouwhervorming** sinds 1959 werd gestart. Braakliggende gronden (door gebrek aan middelen in onbruik) worden herverdeeld. Duizenden landbouwers en coöperatieven krijgen ze in vruchtgebruik. Daarbovenop worden zaden, mest en landbouw materiaal op krediet ter beschikking gesteld.

Een nieuwe noodzakelijke wet op de **sociale zekerheid** ligt nu al maanden ter discussie bij de basisbewegingen. Honderdduizenden hebben er over gedebatteerd.

De – zij het bescheiden – toenemende welvaart, de sterk toenemende levensverwachting en het afnemende aantal geboortes, confronteert Cuba met een veroudering van de bevolking, net als in de rijke landen. Pensioen op 55 voor vrouwen en 60 voor mannen is niet langer houdbaar. Cuba heeft met zijn sterk groeiende economie nood aan een grotere actieve bevolking.

Maar ook loon naar werk staat nu op het programma. Een nieuwe revolutie? Gelijkheid van kansen is niet hetzelfde als egalitarisme.

Om de productiviteit te stimuleren zijn premies en andere stimulansen blijkbaar noodzakelijk.

Maar om Cuba volwaardig zijn economische expansie te gunnen is de toegang tot de wereldmarkt uiteraard noodzakelijk.

De **blokkade** door de V.S.A. met haar extra-territoriale implicaties gooit nog steeds roet in het eten. Op enkele uitzonderingen na is alleen voor Cuba elk importproduct duurder dan voor elk ander land.

De wurggreep die nu al sinds 19 oktober 1960 duurt werd door

BLOQUEO
LA GUERRA CONTRA CUBA

de wereldgemeenschap nog maar eens verpletterend veroordeeld tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, op 29 oktober.

185 VOTOS A FAVOR
3 VOTOS EN CONTRA
2 ABSTENCIONES

185 landen stemden tegen het VS-Embargo, 2 onthielden zich (Micronesië en de Marshall-eilanden), 3 stemden voor (VS, Israël en Palau). Voor de 17e maal op rij werden de V.S. veroordeeld en elk jaar met meer stemmen.

De verkiezing van Obama zal hier niet veel aan veranderen. Een versoepeling misschien voor de Cubaans-Amerikanen (reizen naar Cuba en geld opsturen) zit er wel in. Opheffing van de blokkade staat niet in zijn programma (integendeel) maar hij zou wel bereid zijn te praten met de Cubaanse regering. We zullen zien, zei de blinde. Hoop doet leven.

Toeval of niet, alhoewel Obama even goed een Cubaan zou kunnen zijn door zijn zeer gemengde afkomst, heette de President van de V.S. in 1959 IKE (Dwight Eisenhower). Zo rollen we van de ene orkaan in de andere. Op de volgende bladzijden lees je meer over de andere Ike.

Ongelooflijk toch dat net nu het er zoveel beter uitgaat voor de Cubanen enkele natuurrampen het eiland terug bombarderen naar een nieuwe speciale periode.

De plannen om de woningnood vanaf 2008 met 50.000 per jaar af te bouwen worden ondergraven door de 200.000 vernielde huizen.

De optimistische landbouwhervorming werd geconfronteerd met de vernieling van meer dan de helft van de oogst. Het terugschroeven van de voedselimport en het streven naar zelfvoorziening staan voor een nog grotere uitdaging.

De Cubaan kennende staat "ontmoediging" niet in zijn woordenboek. Wel "No es facil" (het is niet gemakkelijk) en "Venceremos" (we zullen overwinnen). Yes we can ?

Een typisch Cubaans grapje om te relativeren zou hier op zijn plaats zijn maar we willen optimistisch en ernstig afronden.

En toch is er licht aan het einde van de tunnel :

1. De opheffing van de Europese sancties en de ondertekening door Louis Michel van een samenwerkingsverdrag op basis van **respect en soevereiniteit**.
2. De prognoses dat ten noorden van Pinar del Rio, in het Cubaanse deel van de Golf van Mexico, **oliereserves** van 20 miljard vaten te ontginnen zijn.
3. De enorme blijken van wereldsolidariteit na de vernielingen door Gustav en Ike. Het aantal arme landen dat Cuba steunt met miljoenen dollars is de uiting van de ware betekenis van **Solidariteit** zoals Cuba zelf dit al jaren doet voor diezelfde ontwikkelingslanden. Tienduizenden Cubaanse dokters, verplegers en leerkrachten in de Derde Wereld; tienduizenden kansarme jongeren uit de hele wereld die in Cuba gratis kunnen studeren. En Afrika looft nu nog steeds de Cubaanse steun aan haar bevrijdingsbewegingen in hun strijd tegen de kolonisatoren. Terloops ook dank aan onze Belgische regering en vooral Dhr. De Gucht voor de snelle reactie en steun voor de slachtoffers.
4. Miguel D'Escoto, voorzitter van de Algemene Vergadering van de UNO : " ... De blokkade tegen Cuba, terecht verworpen en unaniem veroordeeld, die alleen de **agressor** isoleert, moet eens en voor altijd ophouden ! ... " (New York, 29 oktober 2008).
5. Doug Morris (professor aan de Universiteit van Oost New Mexico, V.S.A.) in een interview na een bezoek aan Cuba (augustus 2008) : " ... Men kan zich afvragen waarom de V.S. volhardend hun bevolking onwetend houden over de Cubaanse realiteit. Ik denk dat de voornaamste reden is dat Cuba economisch en sociaal experimenteert met als prioriteit het welzijn van de mens. Zoals ecologisch duurzame landbouw ... Cuba benadrukt enkele **prioritaire mensenrechten** : voeding, gezondheid, onderwijs, woonst, werk, cultuur, sport, participatie, enz... Cuba stelt dat dit fundamentele rechten zijn die niet alleen mogen voorbehouden zijn aan hen die over de middelen beschikken om ze op de markt aan te schaffen..."

Cuba au cœur de la tempête !

En complément au très instructif article d'Alexandra Dirckx (page 7), nous pensons intéressant de vous transmettre quelques témoignages cubains pris au cœur de la tempête.

De Carmen Casal, La Havane, 10 septembre 2008

Il est certain que la nature a été très dure avec notre pays mais nous, les Cubains, sommes habitués à nous relever et à croître devant les difficultés. Maintenant, c'est le moment de la récupération et déjà, nous avons commencé à travailler dur pour que notre Cuba revienne à la normale. La tâche n'est pas facile mais les Cubains ne perdent jamais leur courage.

De Hiran Cabrera, La Havane, 11 septembre 2008

Nous, ici à La Havane, nous n'avons pas de problème, nous sommes bien, je continue à lutter. La situation est grave mais rien que nous ne puissions résoudre.

Le problème est que cet ouragan est passé à travers toute l'île, depuis Holguín et Banes avec la catégorie 4 pour sortir avec la catégorie 1 à Vinales et Pinar del Rio.

5 jours de destruction pour tout le pays et, pour avoir une idée de la force de cet ouragan, les vents soutenus sont de maximum 220 km/h mais des rafales peuvent atteindre plus de 300 km/h. Imaginez un bateau cargo qui se retrouve à 300 ou 400 mètres à l'intérieur des terres. La mer s'est élevée jusqu'à 5 mètres de son niveau normal. Cela est connu comme "sugencia" et est dû à la force de l'ouragan. Si en plus la marée s'y met, vous comprendrez comment une ville peut être complètement inondée. Ajoutez-y la force des vents et les pluies torrentielles. Rien n'y résiste.

Ce type de catastrophe est la plus terrible que l'on puisse imaginer parce que les différents phénomènes se combinent. Par conséquent l'infrastructure du pays est sérieusement endommagée et le pire est que dans l'histoire des ouragans, cyclones ou autre tornade sur Cuba, le pic se situe fin octobre et début novembre. En d'autres mots, ces deux ouragans ne sont peut-être qu'un apéritif.

Autre conséquence, la destruction quasi totale des aliments cultivés et qu'il faudra quasi deux ans pour récupérer cela. De plus, les prix élevés, pratiquement impayables, sur les marchés extérieurs font que la situation sera chaotique. D'autre part, l'économie se développait grâce aux investissements et à de nouvelles perspectives. Aujourd'hui, nous régressons.

Voilà la réalité à laquelle s'ajoute le blocus des Américains conquérants mais libérateurs des peuples qui, dans leur infantilisme de jouer à la guerre, sont un obstacle pour la vie sur cette planète.

En ce qui concerne Haïti, je peux vous dire que le problème là-bas est que la population ne sait pas ce qu'est un ouragan, qu'il n'existe aucune protection ni information. Le peuple est très ignorant et les infrastructures sont démolies depuis l'intervention en 2004 de la France et des U.S.A. pour renverser le Président Aristide. Les Haïtiens ont subi 3 ouragans en 15 jours, Fay, Gustav et Ike, d'où plus de 500 morts.

La population de Cuba a l'expérience des ouragans et lorsque les météorologues parlent, ils savent de quoi ils parlent et comment faire face. Nous avons aussi une "Défense Civile" chargée de protéger la population avec une formidable expérience dans la gestion des désastres. Et si nous avons 6 personnes décédées, c'est par imprudence de leur part.

Notre plus grand problème aujourd'hui est que beaucoup de personnes qui se sont sacrifiées pour avoir quelques biens matériels ont tout perdu, leur maison et tout ce qu'elle contenait. Mais le gouvernement ne les abandonne pas. C'est comme ça.

Ce que ne disent pas vos informations, c'est que Raul Castro, Fidel et le gouvernement ne tournent pas le dos à leur peuple et c'est pour cela que nous régressons parce que la récupération économique sera en priorité pour les sinistrés.

Les données préliminaires dont nous disposons sont que 90% de la population de Banes a tout perdu. Ma famille à Mayari et à Holguin a des pertes incroyables et je ne sais pas les aider parce que je n'ai rien à leur donner et ma compagne Adria est enceinte.

A Camagüey, les pertes dans l'agriculture et dans l'industrie sont colossales. Dans l'Isla de la Juventud 25% de la population a tout perdu et les dommages économiques non récupérables sont considérables.

A Pinar del Rio imaginez le passage successif de deux ouragans en 11 jours. Baracoa et Guantanamo sont détruits. De nombreux immeubles de Matanzas sont détruits. L'autoroute nationale est sous eau en de nombreux endroits.

Conclusions :

Nous découvrons une vraie misère mais nous gardons notre dignité et nous n'acceptons pas que les Américains se croient supérieurs. Nous exigeons qu'ils nous traitent avec respect. Demandez aux Français si les Américains les respectent ?

Nous terminerons par une phrase de Carmen Casal ... "surtout dites aux belges de garder confiance et de venir à Cuba, nous avons plus que jamais besoin des touristes".

Adaptation française et coordination : Jean-Noël Piedboeuf
Relecture : Stéphane Sergeant

Cuba et la gestion des cyclones

Salim Lamrani

L'ouragan Gustav qui a frappé les Caraïbes à la fin du mois d'août 2008 a eu un coût humain et matériel dramatique. Le cyclone avec ses vents à près de 340 kilomètres/heure, le plus violent des cinquante dernières années, a provoqué la mort de plus d'une centaine de personnes dont 11 en Jamaïque, 66 en Haïti, 8 en République dominicaine et 26 aux Etats-Unis. Cuba, qui a été terriblement touchée, a subi des dégâts matériels considérables (1).

“Une attaque nucléaire” : telle a été la comparaison effectuée par l'ancien président cubain Fidel Castro au sujet de la catastrophe naturelle qui a ravagé le pays. En effet, les provinces de Pinar del Río, Matanzas et de l'île de Jeunesse ont offert un spectacle de ruine et de désolation. Des 25.000 logements que compte l'île de la Jeunesse, 20.000 ont été partiellement ou totalement détruits. Près de 45% des habitations de Pinar del Río, soit 102.000 logements, sont partiellement endommagées ou complètement rasées. Ce cyclone a été plus ravageur que l'ensemble des 14 ouragans qui ont frappé l'île au cours des huit dernières années (2).

En revanche, contrairement aux autres nations victimes de la fureur de la nature, Cuba n'a eu à déplorer aucune perte humaine. En effet, Cuba est le seul pays de la région frappée par le cyclone où aucun civil n'a perdu la vie. L'Agence France-Presse note que “seuls des blessés et aucun mort n'était [...] dénombré à Cuba (3)”. De son côté, Associated Press remarque que “même si Gustav a tué au moins 122 personnes, y compris 26 aux Etats-Unis, Cuba n'a déploré aucun mort grâce aux évacuations obligatoires (4)”. Pourtant, l'ouragan qui a détruit une partie de l'île était de catégorie 4 alors qu'il était redescendu en catégorie 2 lors de son arrivée sur les côtes étasuniennes.

Comment s'explique cette spécificité cubaine ? Elle se résume en deux phases : la “phase informative” et la “phase d'alerte cyclonique”. Tout d'abord, l'ensemble de la population est parfaitement informée des dangers représentés par les cyclones et les ouragans et sait parfaitement comment réagir en cas d'alerte de la Défense civile. Les médias jouent un rôle fondamental et la discipline sociale des citoyens est remarquable. Dès le déclenchement de l'alarme cyclonique, les autorités organisent minutieusement les déplacements des habitants et des touristes en zone sûre. Rien n'est laissé au hasard. Les services sociaux et les Comités de Défense de la Révolution, qui sont présents dans chaque quartier, disposent de listes des personnes à mobilité réduite et viennent à leur secours dans les plus brefs délais. Ainsi, près d'un demi-million de personnes ont été évacuées en prévision de l'arrivée de Gustav (5).

A Cuba, aucune personne n'est abandonnée à son sort par les autorités. L'exemple des cinq pêcheurs perdus en haute mer est illustratif. N'ayant pas pu rentrer à temps, cinq marins cubains ont été pris dans l'œil du cyclone et ont vu leur bateau réduit en miettes. Pendant deux jours, malgré les énormes dégâts causés par le vague cyclonique et les innombrables autres urgences, La Havane n'a pas lésiné sur les efforts et a dépêché à leur recherche 36 bateaux, trois hélicoptères et deux avions, et les naufragés ont pu finalement être sauvés. Alors que d'autres pays auraient peut-être abandonné les recherches, il en a été autrement dans la plus grande île des Caraïbes (6).

En guise de comparaison, on ne peut pas dire qu'il en soit de même aux Etats-Unis, pourtant la nation la plus riche au monde. La terrible tragédie Katrina qui a causé la mort de 1.800 personnes en 2005 à la Nouvelle-Orléans et dans les Etats voisins fut l'exemple le plus dramatique de l'incurie des autorités fédérales, qui avaient abandonné toute une population à son triste sort.

Cette fois, le gouvernement fédéral s'était préparé et avait lancé un appel à l'évacuation de la zone. Contrairement aux Cubains pris en charge par les autorités et relogés gratuitement dans des écoles, auberges, et autres infrastructures, les citoyens étasuniens ont dû assurer l'évacuation et leur relogement à leurs frais dans des hôtels. La presse occidentale rapporte qu'“aucun hôtel n'a baissé ses tarifs en ces circonstances exceptionnelles (7)”.

Le maire de la Nouvelle-Orléans Ray Nagin a décrété un couvre-feu pour empêcher les pillages. Les médias internationaux ont relaté la “fuite éperdue des habitants de la Nouvelle-Orléans (8)”. Malgré les précautions prises, pas moins de 26 personnes ont péri lors du passage de l'ouragan Gustav dans le sud des Etats-Unis (9).

Alors qu'à Cuba, la Défense civile se déployait pour porter secours à la population, aux Etats-Unis, 2.000 gardes nationaux armés jusqu'aux dents patrouillaient en compagnie de la police la région pour prévenir les pillages. En théorie, la priorité était donnée à la protection des vies humaines mais c'est bien la sauvegarde des biens matériels qui a été privilégiée (10).

L'ensemble de la région sujette aux catastrophes cycloniques – y compris les Etats-Unis – serait avisée de prendre quelques leçons du côté de La Havane. Une petite nation du tiers-monde, victime en outre de sanctions économiques anachroniques et inhumaines, démontre qu'il est possible de préserver la vie de tous les citoyens s'il y a une véritable volonté politique à cela.

Notes

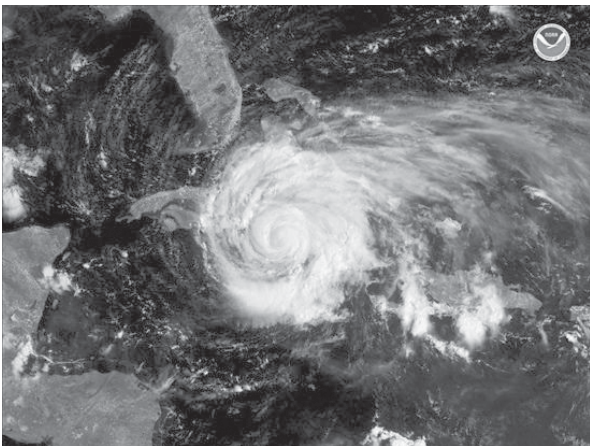
1. Agence France-Presse, “Gustav : l'Espagne aide Cuba et Jamaïque”, 31 août 2008; El Nuevo Herald, “La peor tormenta de los últimos 50 años”, 31 août 2008. Pour le nombre de décès aux Etats-Unis voir Will Weissert, “EEUU ofrece 100.000 dólares en ayuda de emergencia a Cuba”, The Associated Press/El Nuevo Herald, 5 septembre 2008.
2. Fidel Castro, “Un golpe nuclear”, Granma, 3 septembre 2008; Ronald Suárez Rivas, “Housing, the Greatest Challenge”, Granma, 2 septembre 2008.
3. Glenn Chapman, “Ouragan Gustav : fuite éperdue des habitants de la Nouvelle-Orléans”, Agence France-Presse, 31 août 2008.
4. Will Weissert, “EEUU ofrece 100.000 dólares en ayuda de emergencia a Cuba”, op. cit.
5. Luz María Martínez & Marta Hernández, “Record mundial en protección humana al paso de Gustav”, AIN, 3 septembre 2008.
6. Fidel Castro, “Un golpe nuclear”, op.cit.; El Nuevo Herald, “Cuba se recupera; hallan a pescadores desaparecidos”, 2 septembre 2008; EFE, “Logran rescatar a cinco pescadores desaparecidos”, 2 septembre 2008.
7. Sylvain Cypel, “A Lafayette, en Louisiane, ‘rien n'a changé depuis Katrina””, Le Monde, 3 septembre 2008.
8. Glenn Chapman, “Ouragan Gustav : fuite éperdue des habitants de la Nouvelle-Orléans”, op. cit.
9. Will Weissert, “EEUU ofrece 100.000 dólares en ayuda de emergencia a Cuba”, op. cit.
10. Robert Tanner & Vicki Smith, “Alcalde de Nueva Orleans pide a evacuados que no regresen aún”, The Associated Press/El Nuevo Herald, 2 septembre 2008.

De Cubaan heeft weer een orkaan doorstaan

Alexandra Dirckx

Nadat Cuba eind augustus en begin september zwaar geteisterd werd door orkanen Gustav en Ike leek het vanzelfsprekend om eens dieper in te gaan op het fenomeen "orkaan". Wat is een orkaan nu precies? Waarom slaan orkanen altijd in dezelfde regio's toe? En hoe bereidt Cuba zich voor op de komst van dit meteorologisch fenomeen?

Orkanen zijn uiteraard geen nieuwe fenomenen. De Maya's brachten de Spanjaarden al op de hoogte van wat zij toen "Huracan", de god van de wind en vernietiging noemden. Deze "godheid" heeft twee voedingsbodems nodig om tot leven te komen: een laag drukgebied en convectie. Convectie is een fenomeen waarbij warm water verdampt en vervolgens stijgt. Eenmaal op een bepaald punt gekomen condenseert het en valt het als regen terug naar beneden. Deze regen zorgt ervoor dat er energie vrijkomt die opnieuw waterdamp aantrekt en zo het ganse proces van voren af aan laat beginnen. Dit gebeuren zorgt ervoor dat de luchtdruk nog meer daalt. Men spreekt daarom ook wel van een zelfstimulerend proces. Omdat de verschillende meteorologische fenomenen elkaar steeds meer versterken. Om te blijven bestaan heeft een orkaan warm zeewater nodig (ongeveer 26°C) en warme lucht. Het orkaanseizoen valt dan ook meestal samen met de warmste periode van het jaar. In Cuba wordt het orkaanseizoen gesitueerd tussen 1 juni en 30 oktober.

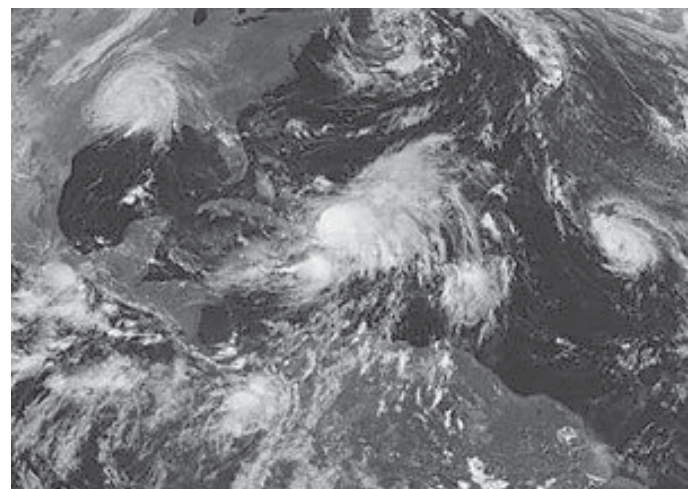

Wanneer we een orkaan van dichtbij bekijken, zien we dat een typisch kenmerk van de orkaan het oog is. De beweging van een orkaan is concentrisch: een ronddraaiende massa lucht en water dus. Deze draai beweging verloopt rond een punt waar het volledig windstil is en waar geen wolkje aan de lucht is. Dit punt, het oog, kan een diameter hebben van 30 à 50 kilometer. In het oog is de luchtdruk het laagst en rond het oog bevindt zich een muur van actieve bewolking waar de lucht met snelheden van 100 à 150 km per uur omhoog wordt gezogen. Bovendien wordt boven de zee ook verdampt water opgezogen. Een orkaan kan immers tot 4 miljard liter regenwater bevatten.

Orkanen worden naargelang hun kracht ingedeeld in verschillende categorieën. De meest gebruikte maatstaf hiervoor is de schaal van Saffir/Simpson. In een eerste fase krijgen we meestal te maken met een tropische depressie die later tot een tropische storm kan ontwikkelen. Pas wanneer men een windkracht heeft van 12 op de schaal van Beaufort kan men echt spreken van een orkaan.

Benaming	Windsnelheid
Tropische depressie	> 62 km/u
Tropische storm	63 - 118 km/u
Orkaan categorie 1	119 - 154 km/u
Orkaan categorie 2	155 - 178 km/u
Orkaan categorie 3	179 - 210 km/u
Orkaan categorie 4	211 - 250 km/u
Orkaan categorie 5	< 250 km/u

Orkanen hebben een levensduur van gemiddeld 5 à 10 dagen. Na enkele uren over het land geraasd te hebben vermindert hun kracht. Ze hebben immers water nodig om hun kracht te behouden. Orkanen sterven dan meestal ook volledig af vanaf het moment dat ze in koudere stromingen terechtkomen of wanneer de luchttemperatuur daalt. De meeste schade wordt bij een orkaan veroorzaakt door een wisselwerking tussen wind en water. De wind zorgt op zee voor vloedgolven tot 6 meter hoog en eens de orkaan in aanraking komt met een baai worden de golven nog hoger.

Om de verschillende orkanen te kunnen benoemen heeft de Meteorologische Wereldorganisatie 6 lijsten opgesteld met telkens 21 namen op. Deze namen zijn alfabetisch gerangschikt en duiden afwisselend op een man en een vrouw. Elk nieuw orkaanseizoen wordt met één van die 6 lijsten gewerkt wat maakt dat er om de 6 jaar dezelfde namen optreden.

Sinds de Maya's de Spanjaarden waarschuwden voor de god Huracán heeft Cuba een hele orkaangeschiedenis doorlopen. In 1855 werd door de heer Andrés Poey het eerste Meteorologisch observatorium opgericht dat in 1869 echter alweer zijn deuren sloot. Inmiddels had pater Viñas, een jezuïet, ook een orkanencentrum geopend en deed hij observaties tijdens het voorbijkomen van deze geweldige natuurfenomenen. Volgens sommige bronnen zou hij het eiland verschillende keren te voet doorkruist hebben terwijl er orkanen woedden. De informatie die hierbij opgetekend werd, was weinig wetenschappelijk en meldde hoegenaamd niets over het ontstaan, de ontwikkeling en het traject van de orkaan. Het is pas in 1959 dat er beslist wordt om een grondige studie over het fenomeen te maken en vooral ook om de bevolking hierover in te lichten. Niet veel later wordt dan ook het "Instituto Nacional de Meteorología" opgericht. Het zal echter nog duren tot in 1970 voordat het eerste decreet omtrent de beveiliging van de bevolking gestemd wordt.

Ondertussen heeft Cuba een uniek systeem op poten gezet om enerzijds te vermijden dat er burgerslachtoffers vallen en anderzijds om de materiële schade in het algemeen te beperken.

De methode bestaat uit 4 verschillende fases die automatisch in gang gezet worden wanneer het Instituto Nacional de Meteorología voorspelt dat een tropische storm het eiland bedreigt. Om deze voorspellingen te doen werkt het instituut zeer nauw samen met gelijk-

aardige instellingen in de buurlanden (ook dat van Miami). Voorspellingen i.v.m. het verwachte traject en vermoedelijke toename in kracht gebeuren tot 72 u voordat de orkaan aan land zal komen. Eens dit gevaar reëel is, wordt de burgerwacht of "guardía civil" geïnformeerd. Dit noemt men de informatieve fase.

Blijft de orkaan zijn koers volgen, dan wordt 48 u vóór hij Cuba zal bereiken de fase "Alerta ciclónica" afgekondigd zodat de burgers aan hun eigen woningen de nodige beveiligingen kunnen aanbrengen.

Vierentwintig uur vóór aankomst van de orkaan gaat de fase "Alarma ciclónica" in en eenmaal na de orkaan treedt tenslotte de herstellende fase in werking.

Tijdens al deze fases begeleidt de burgerwacht de bevolking en zorgt ze ervoor dat de nodige mensen geëvacueerd worden. Zo werden tijdens Gustav en Ike 3.179.846 personen geëvacueerd waarvan er 500.000 werden ondergebracht in speciale centra. De overigen werden naar veiliger oorden getransporteerd en vonden daar onderdak bij familie of vrienden. Om deze taak tot een goed einde te brengen kon de burgerwacht op 87.000 medewerkers rekenen.

Het systeem werpt duidelijk zijn vruchten af. Het volstaat om even te kijken naar een historisch overzicht van de zwaarste orkanen die Cuba sinds 1926 teisterden om te zien dat er sinds de invoering van het systeem nog maar weinig dodelijke slachtoffers vielen op het eiland in tegenstelling vaak tot de slachtoffercijfers op andere Caribische eilanden. (zie tabel hieronder)

Jaar	Naam orkaan	Categorie	Getroffen streek	Schade
1926	Onbekend	4	Isla de los Pinos en La Habana	600 doden
1932	Onbekend	4	Camaguey	1033 doden
1944	Onbekend	5	La Habana	300 doden
1963	Flora	3	Sierra Maestra	< 1000 doden
1980	Allen	4	Isla de la Juventud	materiële schade
1988	Gilbert	4	Isla de la Juventud	immense overstromingen
2001	Michèle	4	Cayo Largo en Matanzas	telefonie, visvangst, landbouw en de toeristische infrastructuur van Cayo Largo
2008	Gustav en Ike	4 & 3	Isla de la Juventud, Pinar del Rio, Guantanamo, Holguin, Las Tunas, Camaguey, Sancti Spiritu, Villa Clara, Cienfuegos en Matanzas	7 doden en voor miljoenen euro materiële schade

8

Het lijkt onwaarschijnlijk dat de schade die Gustav en Ike aangericht hebben snel vergeten zal zijn. Integendeel, er worden tienjarenplannen gemaakt om de schade beetje bij beetje te herstellen. Om ons klein steentje bij te dragen heeft de vzw VVC ook een actie op poten gezet die in 3 weken tijd al 8.000 euro opbracht. Toch willen we het hier niet bij laten en geven we aan iedereen die graag nog een duit in het zakje wil doen de kans om dit alsnog te doen. Het nummer blijft 523-0801177-32 met de vermelding : "noodhulp Cuba".

Met dank aan Jene de la Caridad Mendoza, licentiaat natuurkunde en specialiste meteorologie uit Cárdenas voor de nuttige informatie.

50 ANS DE REVOLUTION – 50 ANS D'AGRESSIONS

Freddy Tack

Les 50 ans de la Révolution cubaine sont exceptionnels à plus d'un titre. Rien déjà que le fait de survivre et de se développer, malgré les agressions permanentes des Etats-Unis, est une donnée historique remarquable.

Car, lorsqu'on parle d'agressions par les Etats-Unis, le terme est trop faible et l'on sous-estime la réalité. Ce que Cuba a affronté durant 50 ans c'est une guerre non déclarée dans laquelle tous les moyens, et bien **TOUS** les moyens, des plus classiques aux plus vicieux ont été et sont utilisés. Des documents officiels du gouvernement nord-américain, déclassifiés récemment, confirment ce que les Cubains et les défenseurs de la Révolution cubaine dénoncent depuis des décennies et que durant des années on a fait passer pour de la propagande communiste.

En fait cette guerre a commencé dès la lutte pour l'indépendance de Cuba, fin du 19e – début du 20e siècle. L'explosion du Maine, l'intervention militaire, les négociations avec l'Espagne sans présence cubaine, la constitution avec l'amendement Platt, l'occupation de Guantanamo, les interventions et occupations militaires successives, les intrigues politiques, la domination économique avec un véritable régime néo-colonial, caractérisent le premier demi siècle "d'indépendance" cubaine. Ce n'est

qu'avec le triomphe de la Révolution que Cuba sera, pour la première fois dans son histoire, réellement indépendant et souverain.

Les débuts

Après le 1 janvier 1959 les Etats-Unis vont rapidement annoncer la couleur. Déjà avant la réforme agraire (17 mai 1959) et avant les profondes mesures économiques, le Conseil National de Sécurité de la Maison Blanche, le 10 mars 1959, décidait qu'il fallait remplacer Fidel Castro et des stratégies étaient élaborées pour "établir un nouveau gouvernement à Cuba". Eisenhower autorisa le CIA à collaborer avec des organisations terroristes et à financer, entraîner et armer des cubains contre-révolutionnaires.

Dans le plus grand secret on élaborait des plans pour l'assassinat de Fidel Castro, ce qui a été rendu public en 1975 par une commission spéciale du Sénat des Etats-Unis. La CIA ira même jusqu'à collaborer avec la mafia qui, avant la Révolution, avait des intérêts énormes à La Havane. Cette guerre non déclarée ne s'arrêtera jamais, sous le couvert de la menace communiste, argument qui s'écroule avec

la disparition de l'Union Soviétique. Mais les agressions se sont maintenues.

Attentats et agressions militaires

Les agressions armées ont commencé le 21 octobre 1959 avec le mitraillage de La Havane par deux avions, partis des Etats-Unis (deux morts et une cinquantaine de blessés).

Incendies, attentats à la bombe, soutien à quelques contre-révolutionnaires dans l'Escambray, sabotages, se succèdent. Ainsi le navire Français "Le Coubre" explose dans le port de La Havane le 5 mars 1960, venant d'Anvers et chargé de munitions et d'armes (81 morts, près de 100 blessés).

Un sommet est atteint en avril 1961 avec le débarquement raté de la Baie des Cochons, anéanti en 72 heures. Parfois on se limite à des intimidations par des manœuvres militaires dans la région.

En octobre 1962 le monde se trouve à la limite de la guerre nucléaire durant la bien connue crise d'octobre. La CIA va également soutenir fortement des dizaines de groupes terroristes qui n'arrêteront jamais leurs actions. Ainsi il y eut l'attentat dramatique contre un avion civil Cubain, explosant en plein vol au-dessus des Barbades (73 morts) et dont les auteurs se promènent en liberté aux Etats-Unis.

Récemment on a connu les attentats contre des lieux touristiques, lors desquels un jeune Italien a perdu la vie.

Là où au départ les agressions avaient plutôt lieu à Cuba, on choisira plus tard des objectifs à l'étranger : des attentats contre des diplomates Cubains, des techniciens, des pêcheurs et même des émigrés Cubains qui cherchaient un rapprochement avec Cuba et voulaient entamer un dialogue.

Les agressions économiques

La guerre économique se mènera par l'instauration du blocus économique. Blocus qui ne fera que se renforcer au cours des années. Récemment de nouvelles mesures ont été prises par les lois Toricelli et Helms-Burton, qui vont jusqu'à violer des accords internationaux et qui ne respectent pas l'autonomie de pays tiers.

Le blocus a causé d'immenses dégâts économiques, un coût qui s'élève à des milliards pour l'économie cubaine, il a limité le développement et augmenté le coût des importations. Afin d'augmenter encore la pression, des banques et des institutions financières ont été influencées au sujet de prêts à Cuba, de paiements en dollars, etc., ce qui, à certains moments, a mis Cuba en difficulté par rapport à sa dette extérieure.

Les pressions politiques

Politiquement on a tout fait pour isoler Cuba, surtout en Amérique Latine, par l'exclusion de Cuba de l'OEA (Organisation des Etats Américains). Au début tous les pays d'Amérique Latine, à l'exception du Mexique, ont suivi, mais progressivement cet isolement va s'affaiblir et de plus en plus de pays vont rétablir des rapports bilatéraux avec Cuba.

Au niveau diplomatique également on va essayer d'isoler Cuba, entre autres par la campagne au sujet des droits de l'homme et par des pressions permanentes pour voter contre Cuba dans les organisations internationales.

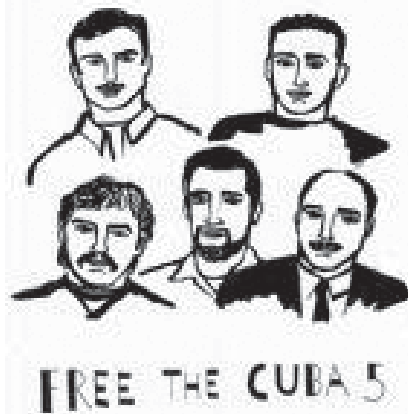
La guerre chimique et bactériologique

A côté de la guerre militaire, économique et politique, les Etats-Unis passeront même à l'agression chimique et bactériologique.

Entre 1971 et 1986 à 11 reprises des maladies ou infections ont de façon incompréhensible frappés Cuba. Cette guerre touche les plantes, les animaux et les humains et tente de frapper Cuba dans des activités économiques vitales. Parmi les cibles touchées : le riz (1971), les porcs (1971 et 1979), la canne à sucre (1987), le tabac (1978), la volaille (1982 et 1983) et les humains avec la dengue (1977 et 1981) et la conjonctivite hémorragique (1981).

Toutes ces agressions s'intègrent dans des projets politico idéologiques et traduits dans plusieurs documents comme le "Rapport de Santa Fe" (1980), un livre blanc de Reagan (1981), le document "Santa Fe II" (1990), jusqu'aux documents récents qui prônent la "transition" à Cuba. C'est dans ces documents que l'on trouve les bases pour la création de Radio Marti et plus tard de TV Marti, des mesures économiques, des pressions politiques à exercer sur les pays tiers, etc.

Et ainsi on pourrait continuer à noircir des pages et des pages. Ce qui est certain : dans cette guerre non déclarée les Etats-Unis ne laissent rien passer. Tout est utilisé, les agressions directes, les mesures économiques, les moyens chimiques et bactériologiques, les intimidations, le terrorisme, ...

Et on aboutit ainsi à la situation absurde où cinq Cubains qui ont tout mis en œuvre pour prévenir des attentats terroristes et pour sauver des vies, sont en prison depuis 10 ans

aux Etats-Unis, condamnés à des peines inimaginables, isolés, parfois sans visites de la famille depuis des années. Plus que jamais la campagne "Free the Five" est d'actualité. Elle fait partie de la résistance contre la guerre que les Etats-Unis poursuivent sans pitié contre le Révolution Cubaine depuis cinquante ans.

Pour en savoir plus :

- La collection de nos Cuba Si depuis quarante ans
- Martin Braem et Maggy Doumen Mijn slinger is die van David. Berchem, EPO, 1990.
- Jacques-François Bonaldi L'Empire contre Cuba (2 volumes) Paris, L'Harmattan, 1988.
- Agresiones de Estados Unidos a Cuba 1787-1976. La Habana, Editorial de Ciencias Sociales, 1978.
- De CIA en Cuba. De pogingen van de CIA om de Cubaanse Revolutie te vernietigen. Amsterdam, Cuba document 1 - Venceremos, 1979.
- Don Bohning The Castro Obsession. US covert operations against Cuba 1959-1965. Dulles-Virginia, Potomac Books Inc., 2005.
- Danièle Ganser Epreuve de force à Cuba. In : Manière de voir (Le Monde Diplomatique), nr. 100, août-septembre 2008.

50ste verjaardag van de onoverwinnelijke Marianas

Roberto Pérez Betancourt
(vert. Yola Ooms)

“Alleen als de vrouw de daad zalft met de honing van haar liefde, is de daad onoverwinnelijk”, beweerde José Martí, en het peloton vrouwelijke soldaten *Mariana Grajales*, dat bijna 50 jaar geleden in de Sierra Maestra werd opgericht, toont de verdienste aan van het overgeleverd gedachtegoed van de Cubaanse Nationale Held.

Op 4 september 1958 richtte de Commandant en Voorzitter Fidel Castro, na vele uren debatteren over het al dan niet nemen van de beslissing, het Peloton van de Marianas op, met daarin vrouwen van het Revolutionair Leger die het recht opeisten om gewapenderhand te vechten aan het front tegen de imperialistisch gezinde tirannie van Batista.

De meisjes waren toegetreten tot de revolutionaire guerrilla, doordrongen van een patriottisch vuur en ze vervulden daar waardevolle traditioneel vrouwelijke taken: koken, kleren naaien, kuisen, onderwijzen en zieken verzorgen. Maar ze wilden meer en verzetten zich tegen de machistische vooroordelen uit die tijd.

Isabel en Lilia Rielo, Teté Puebla, Angelina Antolín, Rita García, Ada Bella Acosta, Normita Ferrer, Flor Pérez, Eva Palma, Orosia Soto, Juana Peña, Edemis Tamayo en Olga Guevara, vormden onder andere de groep vrouwen die Mariana wilden evenaren, de legendarische moeder van de broers Maceo Grajales, titanen in de Onafhankelijkheidsoorlog tegen Spanje in de 19de eeuw.

Getuigen van de historische gebeurtenis vertelden dat het debat over de integratie van het vrouwelijk peloton zeven uur duurde, want de mannen wilden niet dat men wapens zou geven aan vrouwen, terwijl velen van hen er zelf nog geen hadden.

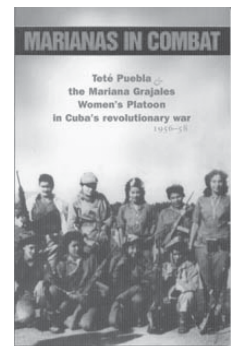
Fidel besloot zijn redenering met te zeggen dat het een juiste beslissing was om wapens aan vrouwen te geven, “omdat het betere soldaten zijn dan u : ze hebben meer discipline”.

De 4de september was een memorabele datum voor de dictatuur, want de troepen vierden op die dag een staatsgreep die Fulgencio Batista jaren daarvoor had gepleegd, en het was een geschikt moment om de Marianas op te richten, een gebeurtenis die de symboliek van de vrouwelijke participatie overtrof en een tijd van onherroepelijke veranderingen aankondigde.

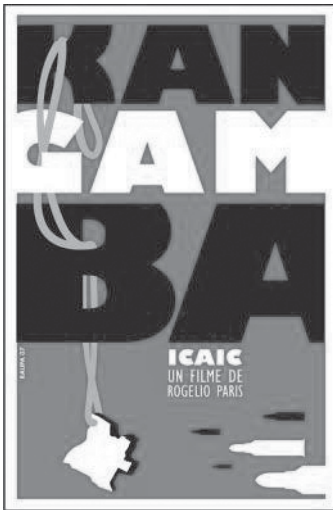
Het was Fidel zelf die hen leerde schieten en hij besloot hen in te zetten voor de bewaking van zijn hoofdkwartier. Begin oktober vertrokken ze om te gaan vechten onder het bevel van commandant Eddy Suñol, hoewel hij ertegen was dat vrouwen wapens droegen.

De vuurdoop was het gevecht bij de dam van Holguín, waar ze onverschrokken streden en bewezen dat ze even goed als mannen konden vechten aan het front. Suñol veranderde totaal van mening en schreef dit in een historische brief aan de Commandant en Voorzitter, waarin hij de juistheid van zijn beslissing erkende.

Het peloton Mariana Grajales zou talrijke heroïsche bladzijden geschiedenis schrijven. Haar leden zouden legendarisch worden en duizenden vrouwen inspireren die in de loop der jaren toetraden tot het Gewapend Revolutionair Leger en het Ministerie van Binnenlandse Zaken, zowel in Cuba als bij internationalistische missies, bereid om met wapens te vechten voor onafhankelijkheid en volledige rechtvaardigheid.

Kangamba

Kangamba est l'un des films les plus sérieux et les plus dramatiques que j'aie jamais vus. En DVD, sur le petit écran d'un téléviseur. Il se peut que mon jugement soit influencé par des souvenirs indélébiles. Des centaines de milliers de compatriotes auront le privilège de le voir sur grand écran.

Les artistes ont fait un travail exceptionnel. J'ai cru un instant que la production du film avait exigé la participation des

dizaines d'Angolais. Du point de vue humain, on assiste à des scènes qui se démarquent radicalement de la façon méprisante et raciste dont l'impérialisme aborde traditionnellement les us et coutumes et les mœurs africaines. Les images de maisons incendiées par les projectiles que les dirigeants sud-africains fournirent à une ethnie africaine pour la lancer contre ses frères angolais sont impossibles à oublier.

Ce qui s'est passé sur ce champ de bataille où nos compatriotes aux côtés des Angolais ont réalisé cet exploit est vraiment bouleversant. Ils seraient tous morts sans leur résistance héroïque.

Ceux qui sont tombés ne sont pas tombés en vain. L'armée sud-africaine avait été vaincue en 1976 après que Cuba eut dépêché jusqu'à 42.000 combattants pour éviter que l'indépendance pour laquelle le peuple frère angolais avait lutté si longtemps ne soit escamotée par l'invasion traîtresse du régime de l'apartheid dont les soldats furent contraints de battre en retraite jusqu'à la frontière d'où ils étaient partis : leur colonie de Namibie.

12 Peu après la fin de cette guerre et alors que Cuba avait entrepris de retirer graduellement ses combattants sur pression des dirigeants soviétiques, les Sud-africains recommencèrent leurs incursions contre l'Angola.

La bataille de Cuito Cuanavale, quatre ans après celle de Kangamba – dont c'est la vraie orthographe – et le drame qui se déroula à cet endroit furent la conséquence de la stratégie erronée des Soviétiques qui conseillaient le haut commandement angolais. Nous avons toujours été partisans d'interdire à l'armée de l'apartheid d'intervenir en Angola, de même que nous l'avions été après la victoire de

1976 d'exiger en échange l'indépendance de la Namibie. L'URSS fournissait les armes; nous, nous entraînaions les combattants angolais et conseillions leurs brigades quasiment oubliées qui se battaient contre les bandits de l'UNITA, telle la 32e qui opérait à Cuanza, presque à la limite centrale de l'Est du pays.

Nous refusions systématiquement de participer à l'offensive lancée presque tous les ans contre le poste de commandement hypothétique ou réel de Jonas Savimbi, chef de cette organisation contre-révolutionnaire, dans la lointaine pointe sud-est de l'Angola, à plus de mille kilomètres de la capitale, par des brigades dotées d'équipements soviétiques dernier cri – armes, chars et transports blindés. Les soldats et officiers angolais étaient sacrifiés inutilement à peine avaient-ils pénétré dans la profondeur du territoire ennemi, car c'est alors qu'intervenaient les forces de l'air, l'artillerie à long portée et les troupes sud-africaines.

Cette fois-là, ayant essuyé de lourdes pertes, les brigades angolaises avaient reculé jusqu'à vingt kilomètres de Cuito Cuanavale, une ancienne base aérienne de l'OTAN. C'est alors que nous ordonnâmes pour notre compte à nos troupes de dépêcher une brigade de chars afin d'en finir une fois pour toutes avec les interventions des forces sud-africaines. Nous renforçâmes nos troupes en Angola depuis Cuba : des unités complètes, les armes et les moyens nécessaires au succès de cette mission. Le chiffre de combattants dépassa cette fois-là 5.000.

La bataille de Cuito Cuanavale, engagée en novembre 1987, se mena en combinaison avec les unités qui se déplaçaient déjà vers la frontière namibienne où se déroula la troisième action importante.

Quand on tournera un autre film sur cette bataille, le cinéma recueillera des épisodes encore plus dramatiques et impressionnants que Kangamba, durant lesquels Cubains et Angolais firent preuve d'un héroïsme massif jusqu'à la défaite humiliante de l'apartheid.

C'est à la fin de ces dernières batailles que les combattants cubains furent sur le point d'être frappés, cette fois-ci aux côtés de leurs frères angolais, par les armes nucléaires que l'administration étasunienne avait livrées au régime ignominieux de l'apartheid.

Il serait bon de produire au moment opportun un troisième film de la catégorie de Kangamba que notre peuple peut voir maintenant dans les cinémas du pays.

En attendant, l'Empire s'enlise dans une crise économique sans précédent dans son histoire décadente, et Bush s'égosille dans des discours sans queue ni tête. C'est de cela dont on parle les plus ces jours-ci.

Fidel Castro Ruz
(30 septembre 2008)

Hoe deed Cuba het op de Olympische spelen in Peking ?

Mark Lamotte

Dat België het niet goed deed op de laatste Olympische spelen is wel duidelijk. Met 1 gouden en 1 zilveren medaille moesten we het stellen. Logisch, want aan sport doen wordt niet echt aangemoedigd. Maar, onze interesse gaat hier niet uit naar België, maar naar Cuba. Hoe deed dit land met een ietsje meer inwoners dan België het in Peking ? Zijn hun dromen uitgekomen ? Belangrijke vragen, want sport is in Cuba een zaak van staatsbelang.

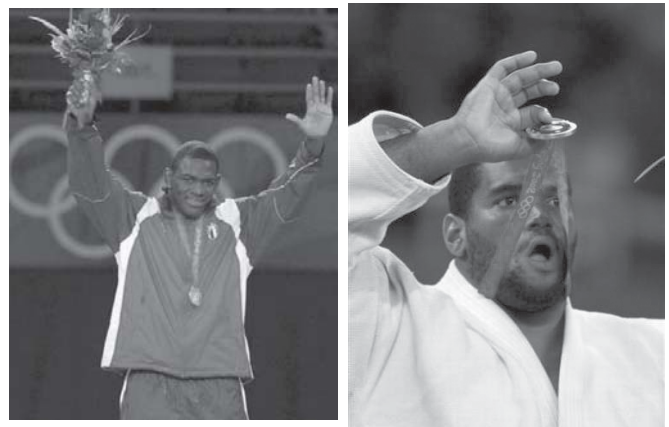
Normaal bevindt Cuba zich in de medailleringsschikking tussen de 10-15 eersten. Dit jaar was dat niet het geval. Als we het aantal behaalde medailles bekijken, mag Cuba zeker niet klagen. In Athene behaalde Cuba 27 medailles, nu 24. Dus maar 3 minder wat zeker niet slecht is, maar wel het minst goede resultaat sinds 1980. Vooral het aantal gouden medailles heeft een enorme duik genomen. Waar is het misgelopen ? Waarom is het misgelopen ?

Stad	Positie	Goud	Zilver	Brons	Totaal
Parijs-1900	12	1	1	0	2
San Luis-1904	3	4	2	3	9
Londen-1948	30	0	1	0	1
Tokyo-1964	30	0	1	0	1
Mexico-1968	31	0	4	0	4
Munchen-1972	14	3	1	4	8
Montreal-1976	8	6	4	3	13
Moscou-1980	4	8	7	5	20
Barcelona-1992	5	14	6	11	31
Atlanta-1996	8	9	8	8	25
Sydney-2000	9	11	11	7	29
Athene-2004	11	9	7	11	27
Peking - 2008	28	2	11	11	24
Totaal		67	64	63	194

konden zich plaatsen voor de finale, en geen enkele kon goud nemen. Er werd met een beschuldigende vinger gewezen naar de scheidsrechters, en de benadeling van derde wereldlanden. Ik heb de meeste titelkampen gezien, en inderdaad, de beoordeling was niet altijd je dat, maar dit gold voor iedereen, en om hierin de hand van het "imperialisme" te zien, gaat zeker te ver.

Trouwens, een Cubaanse Taekwondo atleet liet zich ook van zijn slechtste zijde zien door een scheidsrechter een stamp te verkopen. Resultaat : levenslange schorsing. Neen, het mindere boksresultaat is vooral te wijten aan gebrek aan ervaring. Het talent is er, de voorbereiding zat goed. Enkel, net niet.

In het worstelen werd op een totaal van 12 deelnemers ook maar 1 gouden medaille gehaald (klasse tot 120 kg, grieks-romeinse stijl), verder niets.

Onder meer in de gevechtssporten deed Cuba het minder goed.

Boksen was altijd het paradepaardje, nu niet. Waarom ? De ploeg die afgevaardigd werd had slechts weinig ervaring, zelfs helemaal geen Olympische ervaring. Een aantal van de beste boksers is gestopt of heeft Cuba verlaten om voor groot geld in de VS of Duitsland te boksen. Maar dan nog. Er zijn 11 categorieën en 8 Cubaanse boksers bereikten de halve finale. Slechts 3

In het judo was het ook zeer mager. 3 zilveren en 3 bronzen medailles op 14 deelnemers. Verlies of winst hangen hier ook van kleine zaken af. Maar er zal toch weer harder moeten gewerkt worden.

De vorige olympiades was Cuba de winnaar in baseball. Weinigen twijfelden er aan dat dit nu ook het geval zou zijn. De Amerikanen zouden ze zonder problemen inpakken. Zuid Korea bleek echter de stoorzender, en Cuba behaalde "maar" zilver. Enorme ontgoocheling in Cuba want iedere Cubaan ziet in zichzelf een groot werper. De reden voor dit verlies zou wel eens in gemakzucht kunnen liggen, de gedachte "we winnen toch, niemand kan ons kloppen", en daardoor verminderde concentratie.

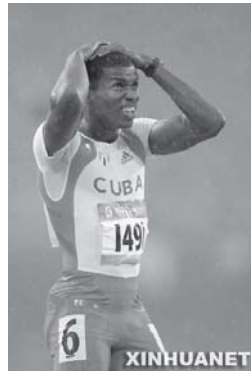
In het vrouwenvolleybal werd geen medaille behaald? De wedstrijd voor het brons werd kansloos verloren van de VS.

In de atletiek waren er ook minder medailles dan voorspeld (47 deelnemers), maar toch zijn er hier lichtpunten. Dayron Robles behaalde probleemloos goud op de 110 m horden.

Ook in het verspringen lijkt er een opvolger voor Ivan Pedroso te zijn. Ibrahim Camejo haalde met 8.20 de derde plaats.

In de werpnummers bij de vrouwen was er zilver voor Yipsi Moreno in het hamerslingeren (er werd op goud gehoopt) en ook in het discuswerpen bij de vrouwen kon een zilveren medaille weggekaapt worden. Maar Menéndez (zie Cuba Sí 159), tot voor kort wereldrecordhoudster speerwerpen stelde sterk teleur en viel buiten de medailles. Een zeer positieve verrassing bracht Leonel Suarez met brons in de tienkamp op slechts 24 punten van zilver (8.527 punten). Ook op de 800 meter bij de mannen is er talent op komst: Yemer López. Nu nog wat te snel van stapel gelopen, maar over 4 jaar zeker medaillekandidaat.

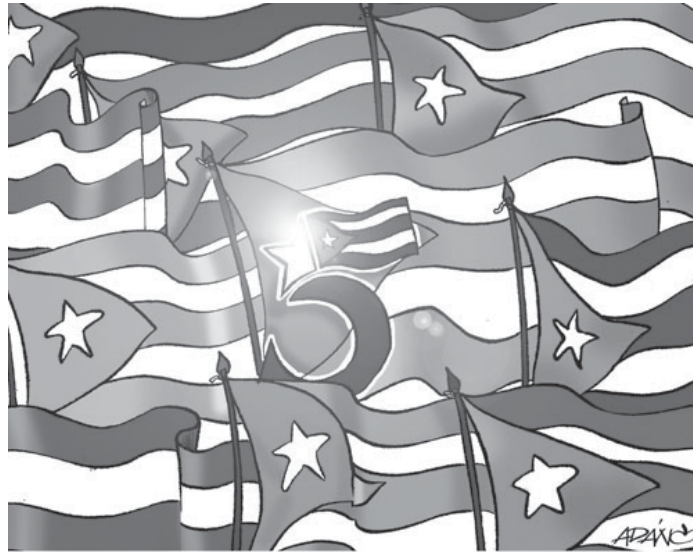

In de puntenkoers bij de vrouwen (baanwielrennen) haalde Yoanka Gonzáles zilver na de ongenaakbare Nederlandse Marianne Vos. Deze medaille is zeer belangrijk omdat het aantoont dat Cuba ook in een sport waar de techniek zeer belangrijk is (kwaliteit van de fiets) kan meespelen.

Over het algemeen kan men zeggen dat de kwaliteit wat achteruit is gegaan. Dus er is zeker werk aan de winkel op het vlak van selectie maar ook op trainingsgebied en op mentaal vlak.

L'affaire des "5" n'est pas classée

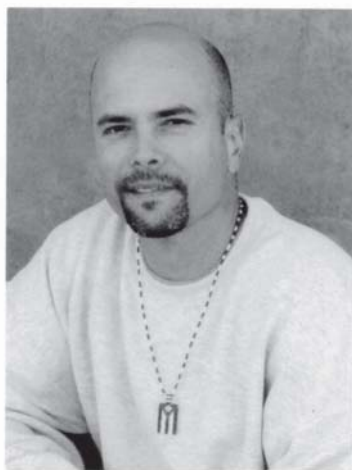
Lourdes Pérez Navarro

Affaire classée, non, oubliez cela !, a affirmé Ricardo Alarcon de Quesada, président de l'Assemblée nationale du Pouvoir populaire, en faisant allusion à la décision injuste du panel d'Atlanta, qui a récemment réaffirmé le rejet des appels de Gerardo Hernandez et René Gonzalez.

Lors de son intervention à l'émission de télévision de La Table ronde, le président du Parlement a affirmé qu'elle telle décision était destinée objectivement à créer des divisions, pour semer la confusion, mais l'attitude des Cinq continue et continuera à faire preuve d'unité.

Il a annoncé qu'un groupe d'avocats se préparait pour présenter le cas à la Cour suprême nord-américaine, qui seront accompagnés de la mobilisation, de la dénonciation et de la solidarité internationale, qui est de plus en plus forte.

Il a rappelé les détails du procès judiciaire truqué, où coexistent des problèmes de fond, de fausses accusations, des illégalités, des actes de prévarication de la part des juges dans les différentes instances et des irrégularités de la part de l'administration. Le gouvernement étasunien n'a pu présenter aucune preuve pour condamner Gerardo, alors comment, a-t-il demandé, la Cour suprême ne va-t-elle pas considérer que l'affaire doit être l'objet d'une révision ?

Rosa Aurora, épouse de Fernando, et l'avocate Nuris Piñeiro, sont aussi intervenues. Elles ont assisté en Inde à de multiples manifestations de soutien pour la libération de nos compatriotes et pour l'octroi de visas à Olga Salanueva et Adriana Pérez afin qu'elles puissent rendre visite à leurs maris René et Gerardo. Nous nous sommes rendues compte, là-bas, que les Cinq sont des symboles internationaux de dignité et de lutte pour la paix.

Aux Etats-Unis, la plus haute juridiction judiciaire n'est pas obligée de réviser toutes les affaires qui lui sont soumises. Selon les statistiques elle accepte de considérer seulement entre 1% et 1,5% des requêtes.

Alarcon a souligné qu'une atmosphère favorable se créera peu à peu aux Etats-Unis qui obligera les juges à se ressaisir, et le gouvernement à agir. Je pense qu'il y a sur ce point un consensus total dans ce pays, a-t-il précisé : il faut un changement, et ce sont les masses, le peuple, qui vont le produire. Il doit de même y avoir un changement dans le cas des Cinq et nous allons y parvenir.

Nous devons éviter le classement de l'affaire, a souligné Alarcon. "Nous la rouvrirons avec des arguments, avec des concerts, avec des expositions, des manifestations, des démarches auprès des tribunaux, avec les mains, avec les dents, avec les ongles, mais il ne fait aucun doute que nous la rouvrirons".

De “5” Kroniek van een onrecht

Paul Evrard

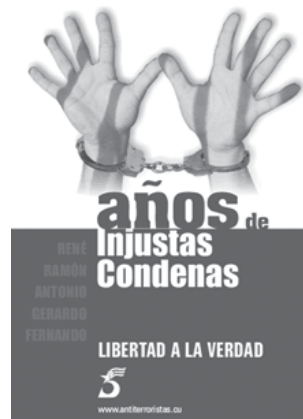
Dit is de titel van het boek van Leonard Weinglass, Amerikaans advocaat, dat op 20 september werd voorgesteld in Havanna.

Het leest als een pamflet met een oproep tot het wereldgeweten. Alhoewel de solidariteit toeneemt toch is het onontbeerlijk zoveel mogelijk mensen en via hen instanties te informeren en onder druk te zetten. Langzaam (te langzaam) maar zeker groeit de internationale steun. Onze vrienden uit Groot-Brittannië hebben Amnesty International kunnen overtuigen een handtekeningactie te starten.

Op 12 september werd over heel de wereld betoogd voor de Amerikaanse Ambassades.

Tijdens hun rondreis door Europa werden Adriana (vrouw van Gerardo) en Olga (vrouw van René) – aan wie al tien jaar een visum wordt geweigerd om hun echtgenoten in de US-gevangenissen te bezoeken – ontvangen door beleidsmakers en waren ze te gast in meerdere nationale parlementen (ook in België) en het Europees Parlement. Hierbij lag steeds de nadruk op de schending van de meest elementaire mensenrechten en zelfs de Grondwet van de V.S.A.

Nadat op 4 juni 2008 in Atlanta het beroep van de verdediging werd verworpen en de straffen voor Gerardo en René werden bevestigd (de strafmaat voor de 3 anderen werd voor herziening teruggestuurd naar Miami), zagen we dat een nieuw beroep door de rechtbank op 2 september werd geweigerd. Je kan zo oneindig beroep aantekenen.

Daarom hebben de advocaten van de 5 besloten hun kans te wagen bij het Hoogerechtshof.

Dit gebeurt ten laatste begin december en daar slechts een honderdtal aanvragen (van de 8.000 te verwachten) ontvankelijk worden verklaard is het van het grootste belang de Amerikaanse publieke opinie te informeren. Alleen de druk van de bevolking kan dit grondwettelijk hof dwingen een beslissing

te nemen. Alleen sluitende juridische argumenten volstaan niet. Het grote obstakel zijn dan ook de media die geen of nauwelijks aandacht besteden aan de zaak van de 5.

Sporadisch zijn er het laatste jaar wel enkele journalisten en editorialisten die deze muur van stilte doorbreken.

In september waren er in grote steden van de V.S. ook betogingen met een behoorlijke opkomst. Aan het Witte Huis werden er zelfs 5 (?) manifestanten opgepakt.

Zulke berichten halen dan wel het nieuws.

16 Brief van Gerardo (begin september)

Beste vrienden,

“... na 10 jaar bereiken we een cruciaal moment in ons proces ... als het van hen (rechters) afhangt blijft de zaak zoals ze is en op een dag zullen mijn beenderen naar Cuba gestuurd worden, bevrijd van tweemaal levenslang ... wie zien hier wat men met rechtspraak bedoelt. Als drie rechters unaniem en op 93 pagina's goed geargumenteed in ons voordeel beslissen, wordt dit onverwacht door het voltallig hof (11 rechters) herzien en daarna verworpen zonder veel toelichting ...

In Cuba zeggen we “zelfs water is niet zo klaar”. Dit is ontegensprekelijk een politiek proces en zij die het zo niet zien willen het niet zien ...

Sommigen zeggen dat The Supreme Court nu het laatste woord heeft. Ik zeg het voorlaatste woord.

Het laatste woord in de zaak van de 5 is dat van jullie, beste vrienden, in Cuba, in de V.S.A. en in de hele wereld ... jullie waren en zijn onze hoop al tien jaar lang, niet de justitie. Na 10 jaar zijn we van die naïviteit genezen ... Dit langdurig onrecht heeft ons gescheiden van onze familie, onze landgenoten, jullie, vrienden, van de slachtoffers van de orkanen die we hadden willen helpen ...

Maar zonder ons komt Cuba ook elke ramp te boven ... maar weet dat er nog vijf harten bij jullie zijn ... Kameraden, nogmaals dank om samen met ons deze weg vol hindernissen te bewandelen. We weten dat we op jullie kunnen rekenen en jullie op onze weerstand, het hoofd recht, zo lang het nodig is.

Hasta la Victoria Siempre !”

Gerardo Hernández Nordelo

Victorville Federal Prison, Californië

(volledige brief op www.freethefive.org)

Septetos :

De ideale formule voor de 'son'

Emir García Meralla
(vertaling Yola ooms)

Vandaag, in de 21ste eeuw die op technologisch vlak vooruitschiet, kunnen we weer septets horen. Enkele overleefden de nu vervlogen tijden. Soms kan je de Nacional op de radio horen of een van de vele CD's die we vroeger kenden in de winkels vinden.

Septets zijn voor de son (Cubaanse volksmuziek) zoals licht is voor de bomen. Sinds de oprichting van de Habanero in de jaren twintig van de vorige eeuw tot nu waren septets de perfecte formule voor die typische klank van de son.

Er hebben vele septets bestaan, het ene wat beroemder dan het andere. Dankzij septets heeft de Cubaanse populaire muziek grote figuren voortgebracht, die er nu nog altijd zijn. Naast Habanero and Nacional, waren onder andere Bolona, Juvenil, La Diana, Los Naranjos in Cienfuegos en El Típico de Sones beroemde septets.

In de jaren twintig waren septets een echte rage die zich over heel de wereld verspreidden. Septets waren de ziel van de Cubaanse populaire muziek tot ze op een dag werden vervangen door popgroepen en dansgroepen. Maar son septets besloten niet uit te sterven.

Vandaag kan je dankzij de inspanningen van Ire Productions weer Los Naranjos en El Típico de Sones in de rekken vinden met de ondersteuning van alle moderne promotieparafernalia. Ik stel voor dat we ons focussen op El Típico de Sones, omdat ze op muzikaal en menselijk vlak uniek zijn.

De eerste septets, die opnieuw de muziek speelden die in 1906 naar Havana overwaaid, gebruikten een botija om de hoge syncopen aan te geven, die samen met het getokkel op de tres (een luit met snaren per twee, bespeeld met een plectrum), de son haar pure klank gaf. Een botija is een kruik van aardewerk die op het Cubaanse platteland gebruikt wordt om water te brengen naar de arbeiders op het veld. Met de hand wordt het gat bovenaan de kruik open of dicht gelaten om verschillende tonen te bekomen.

In 1920 werd de botija vervangen door de marimbula, een instrument in de vorm van een houten doos waar een ijzeren staaf met plaatjes van verschillende afmetingen doorsteekt, hetgeen een heel speciale hoge klank geeft.

In 1926 werden de marimbulas vervangen door contrabassen, die ondanks het feit dat ze door hun omvang moeilijk te verplaatsen waren, een langer leven beschoren waren, omdat het vaak gebeurde dat als de muzikant in het midden van een dans uitgeput was, de botija brak of dat de marimbulaspeler zijn vinger sneed door de trilling van de metalen plaatjes.

Afgezien van het feit dat de contrabas aanleiding gaf tot de eerste muzikale revolutie in het genre, had hij ook een invloed op het leren muziek spelen : van muzikaal empirisme ging men over naar geschreven muziek. Het geluid van het nieuwe instrument kon genoteerd worden net zoals het bij trompetten en soms ook al bij gitaren gebeurde.

Vandaag, bijna negentig jaar later, is El Típico de Sones het enige septet in Cuba dat nog altijd de botija gebruikt in plaats van de contrabas. Meer nog : ze spelen ook nog op de marimbula, waardoor ze de vroegere klank bewaard hebben waarop onze grootouders en hún ouders dansten in elke danszaal van het Havana van toen, dat in de zomer aan haar bezoekers niet alleen son aanbood, maar ook Dixieland jazzmuziek.

El Típico de Sones bestaat grotendeels uit oudere mannen: twee ervan zijn ouder dan tachtig jaar, drie zijn ouder dan vijftig en slechts twee zijn geboren in de jaren dat The Beatles het gezicht van de popmuziek begonnen te veranderen, niet alleen op de regenachtige Britse kusten. Het zijn drie generaties Cubanen, drie verschillende manieren om muziek te beleven, te begrijpen en ervan te houden, die ondanks de verschillen, elkaar niet uitsluiten.

Los viejos te cantan (oude mannen zingen voor u), de titel van de CD die ze net met oneindige passie en even accuraat als middeleeuwse goudsmeden produceerden, smaakt nog altijd als vers gebakken brood. Ik beken mijn aanvankelijk wantrouwen : door de recente lawine van traditionele muziek had ik mijn buik vol van deze soort Cubaanse muziek, omdat ze in naam van de traditie en van een vermeend geminachte ouderdom geen authenticiteit bezat.

Elk nummer op de CD is een verhaal over hoe men goede son maakt, goede muziek zonder toe te geven aan de wispelturigheid van de mode. Hun son klinkt origineel, heel eigen, zoals het altijd in deze groepen geweest is sinds 1924 toen Gerardo Martínez het Septeto Habanero oprichtte : aan de zuivere klank van de gitaren kon je de groep herkennen en je kon het verschil tussen de zangers horen.

Carlos Embale, een van de beste stemmen aller tijden van de Cubaanse son, zei in de jaren tachtig dat hij nog altijd "de stem en de feeling voor son had". Met de autoriteit van een van de weinige nog in Cuba bestaande septets uit vroeger tijden presenteert El Típico de Sones twintig jaar later zijn stem en nodigt ons uit "om er naar te luisteren", omdat het de stem van de son is, de stem van Cuba.

De auteur is de muziekcommentator van www.cubanow.net

Lettre de Fidel à Alicia Alonso

Chère Alicia,

J'ai reçu ta superbe lettre. Tu n'imagines pas combien j'admire le talent avec lequel tu preserves et domines l'intelligence privilégiée qui t'accompagne.

Je n'oublie pas le jour où tu m'as raconté que tu suivais les pas de tes danseurs à l'oreille, les yeux fermés, rien qu'au bruit léger que font leurs chaussons sur les planches.

Ton mérite est immense. Tu as conquis les lauriers les plus nobles avant le triomphe de la Révolution. Cette prouesse est tout à fait exceptionnelle. Aujourd'hui, le ballet, les arts et la culture sont à la portée des masses. La soyeuse caresse de ta main a éveillé le génie qui dormait au fond de l'âme de notre peuple.

Gloire immortelle au Ballet national de Cuba, en son soixantième anniversaire !

Fidel Castro Ruz

16 octobre 2008

'Ik dank mijn succes aan Cuba'

INTERVIEW door **Pablo Cabenda** in De Volkskrant

Amsterdam – Cubaanse zangeres van melancholische liederen is trots op haar vaderland.

Omara Portuondo : "Socialisten en kapitalisten reageren hetzelfde op muziek". Ze heeft niet anders kunnen vaststellen tijdens de concerten die ze vroeger in Cuba en in Oost-Europa gaf en later in West Europa en New York. "Al moet ik zeggen dat ik wel eens verbaasd was over de manier waarop artiesten in het Westen worden afgeschermd".

Maar voor de rest ? "Muziek is universeel". De 78-jarige Cubaanse zangeres Omara Portuondo maakt een royaal openbloeiend gebaar met beide handen dat de grenzeloosheid van muziek moet illustreren.

Denk maar aan 1997, toen de traditionele son van de hoogbejaarde Cubaanse Buena Vista Social Club weerklank vond bij een Europees en Noord-Amerikaans publiek. Een maand geleden verscheen Portuondo's laatste album *Gracias*. Portuondo is dankbaar en *Gracias* de viering van haar 60-jarig jubileum als professionele zangeres. "Ik wilde heel graag nummers, die ik vroeger al zong, in nieuwe arrangementen opnemen om mensen te laten weten dat ik er nog steeds ben".

Gracias is een ingetogen plaat waarop Portuondo's bescheiden stem overtuigend glorieert. Die heeft een zachte soepele autoriteit die de nummers een melancholisch troostend vermogen verschaffen.

Van Portuondo's kwaliteiten wisten ze allang in haar thuisland. Omara en haar zus richtten in 1952, samen met de bolerozangeres Elena Burke en Moraima Secada, het kwartet *Las D'Aida* op dat het vaste zanggroepje werd van de fameuze nachtclub Tropicana in Havana, en een van de populairste Cubaanse muzikensembles aller tijden. Als Nat King Cole naar Cuba kwam fungeerde *Las D'Aida* als zijn achtergrondkoortje.

In 1967 koos Portuondo voor een solocarrière. Maar daarvoor had de geschiedenis eigenlijk al een keuze gemaakt voor alle Cubaanse artiesten. De Cubacrisis in

1962 veroorzaakte een tweedeling tussen zij die hun heil buiten Cuba hadden gezocht en zij die voor het eiland kozen. Cubaanse genres als mambo en cha cha cha gingen als bagage mee met de nestverlaters en evolueerden elders door tot een hybride vorm die we nu als salsa kennen.

Portuondo : "Door mensen als Celia Cruz kon de Cubaanse muziek zich, ondanks de geïsoleerde positie van het eiland, toch verspreiden. Zij heeft Cubaanse muziek populair gemaakt". Maar tegelijk bleven traditionelere genres als son min of meer geconserveerd achter op het eiland en de beoefenaars werden plaatselijke sterren.

Portuondo : "Ik heb dat nooit erg gevonden. Ik heb genoeg succes gehad en dat dank ik aan Cuba".

Tegelijk is het de vraag of de Buena Vista Social Club hetzelfde wereldwijde succes zou hebben gehad zonder het muzikaal ambassadeurschap van de Amerikaan Ry Cooder ?

Portuondo, gedecideerd : "Ja".

Muziek is immers universeel nietwaar ? "Kijk naar het Amerikaanse succes van Ricky Martin en Jennifer Lopez. Die maken hun eigen moderne versie van latin. Hun wortels liggen weliswaar in Puerto Rico maar de ritmes van Cuba en die van Puerto Rico zijn als de twee vleugels van een vogel". En ze herhaalt het gebaar dat eerder al de grensdoorbrekende kracht van muziek moest voorstellen. Deze keer heeft het een extra lading gekregen : discussie gesloten !

Bij het afscheid wijst ze er nog op dat het Ry Cooder na 2002 door de Amerikaanse regering is verboden om nog met Cubaanse artiesten te werken. Als er dan een instantie is geweest die die universaliteit van muziek aan banden heeft proberen te leggen dan was het de Amerikaanse overheid wel.

Journalisten en orkanen

José A. Martin
(vert. Yola Ooms)

Voor journalisten en de media hier lijkt berichtgeving over orkanen geen plezierige, maar wel een frequente opdracht.

Gedurende het orkaanseizoen, van juni tot november, zijn de weerberichten in het gebied van de Atlantische Oceaan en de Caribische Zee even intens als de tropische stormen zelf. Meestal vullen muziekfestivals, sport en weerberichten het gebrek aan nieuws tijdens de vakanties op.

Als tropische stormwinden het land bereiken, is de informatie beperkt toegankelijk door stroomonderbrekingen. De meeste mensen proberen zoveel mogelijk nieuws te vergaren, maar vaak zitten ze zonder elektriciteit. De televisie tracht dit te compenseren door berichten en beelden voortdurend te herhalen, tot vervelens toe. Iedereen wil de impact van de storm zien, zowel hier als elders, en dus vraagt men heruitzendingen als de elektriciteit weer op gang komt.

De radio wordt weer zoals vroeger de kampioen van het nieuws en van communicatie. Het populairste toestel is op dit moment de Chinese draagbare BIR-04, die in Cuba veel verkocht werd. Zelfs onder de slechtste omstandigheden werken ze met batterijen, zonnecellen of een dynamo. Het is een betrouwbaar toestel om AM, FM en TV audio te ontvangen, waarop lokale, provinciale en nationale radiostations 24 uur per dag speciale programma's uitzenden.

In een land dat geen uitgebreide TV netwerken, mobiele zendstations en rechtstreekse beeldverslaggeving heeft, beschikt de staatstelevisie over meer dan 50 televisiestations, gevestigd in de provinciehoofdsteden en gemeenten. Primadavision, een lokaal TV station van Baracoa, bracht de eerste beelden van de impact van Ike : de golven van vijf meter hoog over de zeedijk van Baracoa en de overstromingen in de stad kon men in heel de wereld bekijken.

De Ronde Tafel, een informatief programma dat elke namiddag wordt uitgezonden zowel op TV als op de radio, speelde een preventieve en instructieve rol, met speciale rapporten van het Meteorologisch Instituut en interviews met de Civiele Bescherming en regeringsleiders. De internationale radio, de persagentschappen en Cubavision International zonden ook speciale programma's uit.

Ondanks de enorme vernielingen aan antennes en bedradingen, veroorzaakt door de orkanen van de laatste jaren, hield de telecommunicatie stand. Duizenden telefoons kunnen uitvallen, maar de digitalisering, de optische vezels en de satellieten maken het mogelijk dat men nieuws en gegevens kan doorzenden. De Cubaanse digitale media, zelfs de blogs, kunnen het nieuws, de beelden en video's blijven verspreiden en er zijn ook nieuwsdiensten via telefoon.

De geschreven pers is niet even vlug, maar het nieuws en de reportages die zij brengen kan men rustig doorlezen en is goed voor geschiedschrijving. In sommige plaatsen, zoals op Isla de la Juventud en in Camagüey, brachten lokale kranten dagelijks nieuwsbulletins om de bevolking op de hoogte te houden van praktische en plaatselijke berichten.

Reportages werden constant aangevoerd. Te midden van tragische beelden en verhalen over moed en solidariteit, ging waarschijnlijk het weinige ander goed nieuws verloren. Zoals bijvoorbeeld het herstel van de nikkelproductie in Holguín, de heropstart van de olieraffinaderij in Cienfuegos en het feit dat de tien Cubaanse internationale luchthavens 24 uur na de doortocht van Ike weer volledig operationeel waren.

In april jongstleden werden reporters van Cuba en van andere Caribische landen opgeleid om te berichten over orkanen, tijdens een Regionale Workshop van het Internationaal Instituut voor Journalistiek José Martí in Havana.

Deze workshop werd gefinancierd door het Internationaal Programma voor Ontwikkeling van Communicatie en Informatie van UNESCO en bracht journalisten en experts samen in conferenties en debatten over het weer, de klimaatsverandering en de impact van orkanen. De deelnemers brachten ook een bezoek aan het Meteorologisch Instituut en aan het Directiecentrum tegen Rampen van de Nationale Civiele Bescherming.

Voor accurate berichtgeving en communicatie bij orkanen, is het heel belangrijk om goede relaties, gebaseerd op kennis en wederzijdse verstandhouding, op te bouwen tussen journalisten, weerkundigen, de Civiele Bescherming en andere experts. Nauwkeurigheid, objectiviteit en op tijd reageren zijn de basisvereisten.

Langs de andere kant kan een goed geïnformeerde persoon levens redden en mensen geruststellen. Het hoge opleidingsniveau is de basis voor het creëren van een gedragscultuur bij orkanen in Cuba. Honderden mensen volgden de Meteorologische cursussen op TV met Dr. José Rubiera, het hoofd van het Centrum voor Weersvoorspellingen in Havana.

Zoals gewoonlijk bij nationale rampen, maakt de buitenlandse pers die in Havana gestationeerd is het nieuws in een land dat volgens hun normen niet dynamisch is op gebied van berichtgeving. In Havana zijn er 140 buitenlandse correspondenten uit 35 landen permanent geaccrediteerd. Slechts sommigen van hen durven actief blijven. Zij kunnen zich nochtans volledig concentreren op de omstandigheden, vooral als men door het slechte weer geen speciale correspondenten kan sturen.

Als een orkaan over het land komt, houden vrienden, vijanden en neutrale toeschouwers een oogje in het zeil en zoeken met een andere bril informatie over Cuba. Bekommernis en solidariteit zijn niet afwezig.

Sommige belangrijke media geven verkeerde informatie over de situatie, zoals toen de regering van de V.S. na de doortocht van Ike hulp aanbood. Het merendeel van de internationale pers had dit voorgesteld als een "aanbod" van de V.S. en een "weigering" van Cuba, wat enigszins misleidend is, want hetgeen Cuba weigert is hulp onder voorwaarden, de vraag van de V.S. om ter plaatse het land te komen "inspecteren" en donaties van een land dat Cuba blokkeert en haar verbiedt aan te kopen wat men nodig heeft. In vele berichten werd niets gezegd over de economische blokkade die in 50 jaar meer dan 89.000 miljoen dollar kostte aan Cuba.

Terwijl diplomatieke berichten tussen de regeringen van Cuba en de V.S. verstuurd worden en chartervliegtuigen vanuit Rusland, Venezuela, Brazilië, Ecuador, Mexico, Colombia en andere landen vertrekken, besteedt de Cubaanse pers aandacht aan het herstel, dat tijd zal kosten en ook veel geld en inspanningen.

Het elektriciteitsnetwerk raakt stilaan weer opgebouwd. De provincies Las Tunas, Holguín en Pinar del Río en de speciale gemeente Isla de la Juventud blijven kritiek. Acteurs, schilders, muzikanten en andere artiesten reizen naar de getroffen gemeenten om cultuur en solidariteit te brengen. Ondanks de 500.000 vernielde of beschadigde huizen, de verwoesting van steden en plantages en zelfs de schokkende beelden en geruchten, krabbelt Cuba weer overeind. Voor journalisten en de media hier lijkt berichtgeving over orkanen geen plezierige, maar wel een frequente opdracht.

Santiago de Cuba

Mariano Mustelier en Fernando Argota (Bewerking S. Vanhoegaerden)

De documentaire over traditionele muziek gaat in première in Santiago de Cuba

“Todo el mundo es música” (de ganse wereld is muziek), de documentaire over de muziek van Santiago de Cuba, ging in première tijdens het 46ste “Festival Internacional de la Trova Pepe Sánchez 2008”.

Deze productie door Patricia Ferreira van de Spaanse televisie in samenwerking met het ICAIC, is een muzikale

reeks gewijd aan 7 Latijns-Amerikaanse landen. De rode draad is Eliades Ochoa, één van de initiatiefnemers van het project Buena Vista Social Club in 1996. Samen met Eliades zijn er nog 4 anderen die het project begeleiden : de troubadour Eva Griñan, Aimé Campos (Septeto Morena Son), Andy Rubal (piano student aan het conservatorium) en Juan Chacón (Cuarteto de Saxofones). Als toemaatje doen er nog verschillende muzikanten en groepen uit Santiago mee zoals : Ecos del Tivoli, Septeto Santiaguero, Estudiantina Invasora.

Er werd gefilmd in straten, parken, theaters, clubs, muzikale centra, huizen van muzikanten (zoals dat van Eliades Ochoa in Mayarí Arriba, zijn geboortedorp) waar ze een feestje bouwden met puerco asao (varken aan 't spit).

Het draaien begon op 20 maart 2006, in samenwerking met Gonzalo González, een vlijtig cultureel activist van Santiago, de Spaanse producent Maria José Royo en de Cubaanse Grisel González, en de fotograaf Manuel Rojas. “Todo el mundo es música” is een zeer goed gemaakte documentaire, op een hoog aantrekkelijk en artistiek niveau. Hij ging in première in de Cubaanse zalen, maar eerst werd hij vertoond in de Sala América in Madrid. Het zou goed zijn moest hij in Cuba op de televisie komen, alsook de anderen over Brazilië, Mexico en Honduras, er rekening mee houdend dat het ICAIC deelnam aan het project in Cuba.

De Cubaanse muziek verdient vele documentaires zoals Pacho Alonso 40 jaar geleden vroeg, evenals de liefhebbers van de Cubaanse cultuur.

Alles wat men doet voor de Cubaanse muziek maakt deel uit van het cultureel erfgoed van de mensheid.

Een eeuwfeest voor een vriend

In 2007 werd over gans Cuba de honderdste verjaardag gevierd van de oudste en meest bekende Trovador Santiaguero Francisco Repilado, beter gekend als Compay Segundo.

Er waren tentoonstellingen, wedstrijden, enz... en een monument ontworpen door Fernando López op het kerkhof Santa Ifígenia in Santiago de Cuba. Ook werd de 10de verjaardag gevierd van de hergeboorte van de Trova en de traditionele Son, met de Grammy voor de traditionele muziek voor de Buena Vista Social Club.

Dierbare vrienden en collega's hadden dikwijls gesprekken met Compay bij hem thuis in de Calle Salud, of bij zijn optredens, of in zijn muzikfirma Ignacio Piñero in Vedado. Je kon hem heel gemakkelijk interviewen, hij deed zich niet voor als grote ster, hij was heel populair, hartelijk en eenvoudig.

Hij had een fenomenaal geheugen, hij kende niet alleen de Trova, maar ook de habanera, danzón, guaracha, criolla, bolero, rumba, conga, mambo, cha cha chá, rock and roll, pop van de Beatles, elektronische muziek, rock, beat, go go, ye ye, salsa, timba.

Zijn eerste grote herinnering aan de muziek was de ontmoeting met Sindo Garay in Playa Siboney, waar hij geboren is. Dat was de eerste emotie die hij voelde voor de muziek, hij was nog een kind, en de grote troubadour stond voor de deur en zei : "ik ben Sindo Garay, mag ik mijn handen wassen ?"

In 1916 gaat hij naar Santiago, de streek van de trovadores, waar hij gitaar en tres begon te spelen, totdat hij de harmonische toon uitvond, waar hij een snaar (sol) toevoegde, zodat er een nieuwe klank ontstond (de 'armónico' gitaar).

Hij werd bevriend met Sindo Garay, Pepe Banderas, Salvador Adams en Miguel Matamoros, waar hij 40 jaar later zou mee samenwerken.

In die periode speelde hij in het sextet Los Seis Ases, in een studentengroepje, bij het Cuarteto Cubanacán en in de gemeentelijke muziekkapel van Santiago. Met hen ging hij in 1929 naar Havana voor de inhuldiging van het Capitool, een aparte gebeurtenis.

Hij ontmoet ook Níco Saquito, de vertegenwoordiger van vele zangers en muzikanten in Santiago, en ze vormen de groep Cuban Stars.

Op een dag in 1942, toen hij als kapper werkte in Havana, ontmoet hij Lorenzo Hierrezuelo en ze stichten samen het Dúo Los Compadres om de primitieve son montuno te verspreiden en

hiermee hebben ze een gigantisch succes. Ze blijven samen tot 1 september 1955. Daarna sticht hij de groep Compay Segundo y sus Muchachos.

Het verhaal van de son en de flamenco begon in 1992 met Faustino Oramas (El Guayabero), die in de Club El Sol in Madrid gespeeld had. Toen kwam de eerste plaat uit van de collectie Semilla del Son van Santiago Auserón. In 1993 organiseerde Celeste Mendoza een Encuentro con el Son (een ontmoeting met de son) en in deze sfeer besloot de diputatie van Sevilla om een Encuentro entre el son y el Flamenco te organiseren in de zomer van 1993 met vele bekende artiesten. In 1995 ging Compay terug naar Sevilla waar hij samen zong met Chao Lobato, een veteraan uit Cadiz, samen waren ze 160 jaar oud.

Door deze ontmoeting in Europa begon men oude soneros te contracteren, zoals de groep Sierra Maestra. In 1995 bracht Santiago Auserón de Anthologie van Compay Segundo uit, in Madrid voorgesteld door Warner Music. De trein liep want de platenmaatschappij Nube Negra vormde de groep Vieja Trova Santiaguera. Celina González werd uitgenodigd in Londen, het land van de Beatles.

In 1999, het grote moment van de Buena Vista Social Club, speelden ze 3 dagen voor volle zalen in de Olympia in Parijs en de Royal Albert Hall in Londen. In november 1999 gingen ze op tournee in de V.S. : New York, Boston, Los Angeles, San Francisco. Begin 2000 namen ze, als ambassadeurs van de Cubaanse cultuur, deel aan een benefietconcert in Rome, waar ze ontvangen werden door de Paus, die hen en Cuba veel geluk toewenst. Met Aznavour nam Compay 'Morir de amor' op, voor de plaat Calle Salud, waarvoor hij de Nationale Prijs en een Gouden Plaat ontving.

Op 14 juli 2003 overlijdt Compay Segundo, na een muzikale periode vol hits, een periode waar de populaire Cubaanse muziek geografische en politieke grenzen overschreed.

Alberto Granado ontvangt een eredoctoraat

Doctor Alberto Granado, die in 1951 met Ernesto Guevara met de motor door Zuid-Amerika reisde, ontving een eredoctoraat van het Hoger Instituut voor Medische Wetenschappen (dat hij oprichtte) van de Heroïsche stad (Santiago de Cuba).

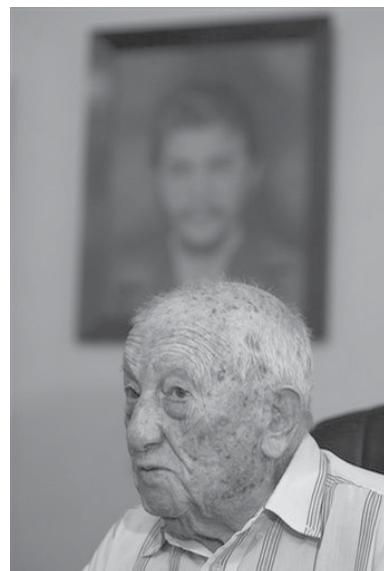
Tijdens de ceremonie op de Plaza de la Revolución Antonio Maceo werd de inbreng van El Petiso, zoals Che hem noemde, in de vorming van beroepsmensen aan de faculteit voor medische wetenschappen van Santiago de Cuba, erkend. Hij gaf daar les in biochemie toen Che vermoord werd.

Granado herinnerde aan zijn bijdrage in de eerste jaren van de Revolutie en beoordeelde ze als eerlijk en belangeloos, als een

bijdrage in het fysiologisch, farmaceutisch en biochemisch onderwijs. Hij bedankte voor de titel en herinnerde zich de erfenis van Che, die voortleeft in het collectief geheugen van het continent, in de veranderingen in Zuid-Amerika, in de missie van de artsen die leven en hoop brengen naar de meest behoeftigen. Op hun reis door Zuid-Amerika ontdekten Alberto en Ernesto de sociale situatie waarin de vergeten volkeren leefden en vormden een vriendschap voorbij grenzen en tijd.

Achteraf vestigde hij zich in Venezuela. Hij werkte er als biochemicus en hielp in de melaatsenkolonie van Cabo Blanco. Na de Revolutie ging hij naar Cuba en begon les te geven op universitair niveau.

Alberto maakt deel uit van het college van docenten aan de Medische Scholen van Havana en Santiago.

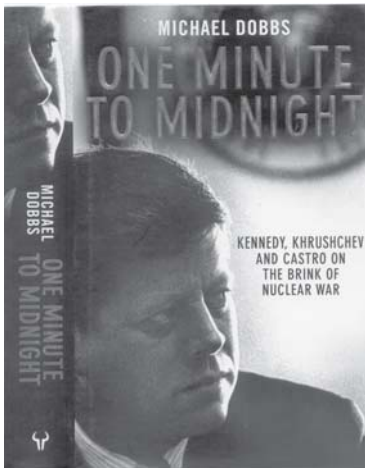

Boeken – Livres

Freddy Tack

Michael Dobbs One minute to midnight Kennedy, Khrushchev and Castro on the brink of nuclear war

London, Hutchinson, 2008. 426 pp.

Nog een boek over de oktobercrisis zal u zeggen. Er is inderdaad reeds veel uitgegeven over de raketten crisis die de wereld op het randje bracht van een nucleaire oorlog.

Twee aspecten zijn interessant in dit boek en geven een andere belichting van de problematiek.

Enerzijds verwerkt de auteur een reeks recent vrijgegeven documenten in zijn analyse, naast de tientallen interviews met acteurs tijdens het conflict.

Anderzijds geeft hij het woord niet alleen aan vooraanstaande figuren maar ook aan minder bekende spelers op het terrein.

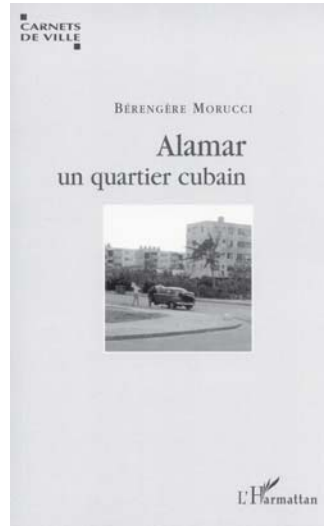
Telkens krijgt men ook drie benaderingen : de Amerikaanse, de Russische en de Cubaanse.

De auteur, Michael Dobbs, is journalist bij de Washington Post en volgde de omwentelingen in het Oostblok van dichtbij. Daarom zeker is dit boek meer geschreven als een journalistiek relaas eerder dan een studie. Dit maakt het dan ook zeer vlot leesbaar. De auteur volgt ook zeer stipt de chronologie van de gebeurtenissen wat toelaat van uur tot uur de evolutie te volgen van een toch zeer kritieke periode van de beginjaren van de revolutie.

Een fundamentele kritiek, niet voor de auteur maar voor de uitgever : 353 voetnoten en verwijzingen bij de tekst, maar men is vergeten de nummers in de tekst in te lassen !

Bérengrère Morucci Alamar, un quartier cubain

Paris, L'Harmattan, 2006. 219 pp.

Bérengrère Morucci est géographe, ethnologue et photographe et elle voyage en Amérique latine depuis plus de dix ans. Elle a, entre autres, vécu à Cuba et au Chiapas, dans les régions contrôlées par les Zapatistes. A Cuba elle a vécu à Alamar.

Alamar n'est pas une curiosité touristique et pourtant, tout visiteur de Cuba ne peut l'ignorer en allant de La Havane vers les plages de l'Est par la route qui longe ce gigantesque quartier, créé et développé pour décongestionner La Havane.

Ce livre n'est pas une histoire d'Alamar, ce n'est pas un reportage sur le développement de ce quartier, ce n'est pas une étude scientifique de l'implantation des habitations.

C'est un témoignage. Le témoignage de quelqu'un qui a vécu à Alamar, qui a partagé la vie quotidienne des habitants de ce quartier.

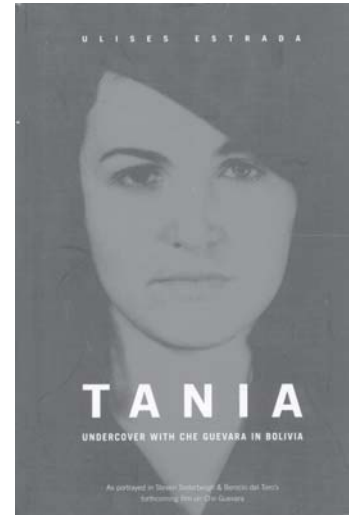
Et ce témoignage est très riche. Il témoigne des difficultés de la "période spéciale", ces années très dures pour la population cubaine.

Le récit reprend des dizaines de petits événements de la vie de tous les jours, des difficultés pour se déplacer, se nourrir, se détendre, bref vivre. On y côtoie des gens critiques, désabusés, révolutionnaires, profiteurs, trafiquants, parasites, un microcosme de cette société en plein désarroi qui confronte une des crises les plus profondes des dernières années.

Un récit qui nous enlève parfois certaines illusions, mais écrit avec un amour certain de Cuba et des cubains, en tout cas ceux d'Alamar.

Ulises Estrada Tania. Undercover with Che Guevara in Bolivia

Melbourne–New York, Ocean Press, 2005. 331 pp.

De auteur van dit boek, geboren in 1934, werd actief in het verzet tegen Batista vanaf 1955 en was na de overwinning actief bij de Cubaanse inlichtingendienst.

Hij was betrokken bij de ondersteuning van de guerilla van Che in Congo en bij de voorbereiding van de guerilla in Bolivië. Hij was ook de gezel van Tania vóór haar vertrek naar Bolivië.

Dit tweede boek over Tania (in het spaans verschenen onder de titel "Tania, la guerrillera") brengt een zeer volledige levensbeschrijving van Tania? Ten opzichte van het eerste boek werden hier elementen verwerkt die in de eerste versie nog geheim gehouden werden.

Het eerste deel (150 pp.) omvat de eigenlijke biografie van Tania, haar opleidingsperiode, haar training en haar medewerking aan de uitbouw van de guerilla in Bolivië.

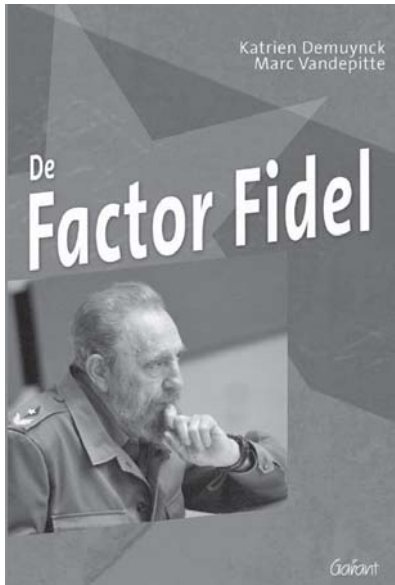
Het tweede deel (180 pp.) is een verzameling originele documenten die het boek ondersteunen. Teksten over de training, verslagen geschreven door Tania, reisverslagen, briefwisseling, toespraken van Fidel Castro en Ramiro Valdès bij de begrafenis van de resten van Che en zijn strijdmakers..

Zeer volledig, een boeiende getuigenis over de rol van Tania in de Boliviaanse guerilla, door iemand die zeer nauw betrokken was, zowel bij de persoon als bij de gebeurtenissen.

Katrien Demuyck en Marc Vandepitte

De Factor Fidel

Antwerpen–Apeldoorn, Garant, 2008.
163 pp.

Dit pas verschenen boek brengt ons een nieuwe, originele benadering van de Cubaanse revolutie.

De historische inleiding is vooral toegespitst op de invloed van : vooral het ideeëngoed van Jose Marti; de vorming van de gedachte van Fidel Castro – vóór en tijdens de strijd tegen Batista – en, na de overwinning, in de opbouw van het socialisme in Cuba en de strijd tegen het noord-amerikaans imperialisme.

Doorheen de toespraken en werken van Fidel benaderen de auteurs, beiden Cuba-kenners, de uitgewerkte strategie om Batista te overwinnen, de ideologische roots die het denken van Fidel fundamenteel hebben gemerkt, en de zeer grote rol van de ethiek in de Cubaanse revolutie, een rol die zelden in het licht wordt gesteld.

Al deze aspecten zijn misschien wel gekend, maar het is waarschijnlijk de eerste keer dat men ze op deze manier belicht en dat men diepgaand nagaat hoe de strategie uitgewerkt door Fidel en zijn denken na de overwinning toelieten dat een klein, arm landje van de derde wereld eerst de overwinning haalde tegen een dictatuur en daarna 50 jaar ging standhouden in zijn socialistische revolutie. En dit alles niettegenstaande een economische blokkade, agressies en de haat van de grootste imperialistische mogendheid in de wereld die dan nog een dichtbijzijnde buur is.

Kort, kernachtig, origineel, vlot leesbaar.

Zeker aan te raden.

LEER ES CRECER

P. Evrard

Pour tous ceux qui souhaitent connaître ou approfondir leurs connaissances sur l'histoire de Cuba. Remarquable nouvelle revue, en espagnol seulement.

“**Caiban**” est une revue cubaine de sciences sociales, une publication numérique de Cuba dont l'axe est l'histoire nationale, mais comprenant d'autres secteurs de la pensée, a été présentée la veille de commémorer les 140ème anniversaire du début des guerres indépendantistes dans le pays. www.revistacaliban.com

Ouragan sur le sucre

Jean-Paul Sartre, dans les Temps modernes no 649 (avril-juin 2008), p. 5 à p. 223

Peu de pays ont pour héros national un libérateur qui est à la fois un grand poète, un guerrier, mort les armes à la main, et un économiste avisé. José Marti, en effet, ne cessait de répéter : “Un pays qui commerce avec un seul pays meurt”. C'est cette île fabuleuse de Cuba qui était devenue de fait, par la monoculture de la canne à sucre, une colonie américaine, et son bordel, que Jean-Paul Sartre visite en 1960. Ce voyage succédait à un autre accompli une dizaine d'années auparavant. Les Temps modernes ont été bien avisés, en publiant des textes que Sartre écrit sur Cuba, de retrouver le temps d'un numéro une fidélité à la figure tutélaire de la revue et à ses combats.

“Un célèbre inconnu”

Publié par les éditions Steidl, contient 437 clichés (dont beaucoup d'inédits) en noir et blanc de Korda montrant notamment Fidel Castro dans la Sierra Maestra.

Il comporte aussi de nombreuses photos du “Che” et de Fidel Castro en compagnie de personnalités comme les écrivains français Simone de Beauvoir et Jean-Paul Sartre, en visite à Cuba début 1960, l'écrivain américain Ernest Hemingway ou le leader soviétique Nikita Khrouchtchev.

Havana before Castro (2008)

Peter Moruzzi, Gibbs Smith Publishing. Zo'n veertig jaar lang was Cuba een exotisch vakantieoord voor veel Amerikanen. In de jaren tussen de Eerste Wereldoorlog en Castro's revolutie kreeg hoofdstad Havana de eervolle titel ‘Parijs van de Cariben’. Architect Moruzzi verzamelde veel foto's van het Havana uit die tijd en publiceerde die in zijn boek. De schrijver blikt terug op de glorie tijd en schetst een beeld van de stad zoals die er vroeger uitzag.

Djamal Benmerad vient de publier une **biographie d' Ernesto Guevara de la Serna**, aux éditions Aléas de Lyon. L'ouvrage nous retrace l'itinéraire militant de ce révolutionnaire mythique. C'est au cours du périple qu'il accomplit, en 1953, en Amérique du Sud, à 23 ans, diplôme de docteur en médecine en poche, que l'intéressé prit la mesure de la misère terrible qui sévit sur son continent.

FIDEL EN BOHEMIA _ NUESTRO MAS FIRME BALUARTE

Editores Política, Habana.

Uitgave naar aanleiding van 100 jaar Bohemia, een socio-cultureel magazine waarin Fidel Castro tientallen artikels schreef.

My Life with Che

Hilda Gadea, Publ. Palgrave Macmillan. Heruitgave van de memoires van Che's eerste echtgenote en moeder van Hildita Guevara, de oudste reeds overleden dochter.

Ernesto en Hilda ontmoetten mekaar in Guatemala en huwden in Mexico (1955)

De oorspronkelijke uitgave is van 1972.

The Young Che

Ernesto Guevara Lynch, Vintage Books, Niet van Che dus, maar van zijn vader. Heruitgave van ‘Mi hijo el Che’ aangevuld met de onuitgegeven reisverhalen van Che's eerste fietsreis door Argentinië.

Bevat ook foto's en brieven uit de archieven van het Centro de Estudios Che Guevara, beheerd door Aleida March en de kinderen.

De Argentijn, herinneringen aan de Cubaanse Revolutionaire Oorlog

uitg. De Geus.

Che's ‘Pasajes de la Guerra Revolucionaria’, dagboeken over de Cubaanse Revolutie.

Werd verfilmd als deel van het epos van Steven Soderbergh.

A contemporary CUBA READER, reinventing the revolution

Rowman & Littlefield Publishers, 49 studies over het hedendaagse politieke, economische, sociale en culturele Cuba.

Alle auteurs zijn professoren, researchers, journalisten, priesters enz... Bijdragen van o.a. Philip Brenner, Soroya M Castro, DW Fisk, Saul Landau, Kardinaal Ortega, Wayne Smith, Nelson Valdez, L Weinglass, eva....

Pieren zorgen voor gezonde groenten op je bord

Internationale solidariteit : projecten Sociaal Fonds Voedingsnijverheid en F.O.S.

Een bezoek aan een vakbondsboerderij nabij Havana-Cuba

“Kijk hier eens, naar onze pierenbak”, en met zijn hand woelt hij gretig in de compostbak. Honderden pieren wriemelen tussen het half vergane organisch afval. “De compost maakt de grond rijker en luchtiger. Hierlangs, we gaan eens langs de nieuwe varkensstallen. Ze zitten nu echt in een proper hotel, is het niet ! De mest valt door de spleten in de vloer, en wordt afgevoerd naar een opvangciterne. Daar hopen we in de toekomst het gas uit te recupereren voor de keuken. Maar dat is voor een volgend project.” Luis Simeon raakt niet uitgepraat. Enthousiast leidt hij ons rond op de vakbondsboerderij nabij Havana: de groenteserres, de fruitbomen, de stallingen, de keuken... Het eetsalon mogen we nu nog niet zien.

Luis Simeon Salinas is een jeugdige zeventiger. Reeds meer dan 10 jaar coördineert hij de boerderijen die de vakbonds-koepel CTC –Central de Trabajadores de Cuba– runt. De geschikte man om de vraag te beantwoorden waarom de nationale vakbondsconfederatie van Cubaanse werknemers in elke provincie een boerderij heeft en tijd en personeel steekt in de productie van groenten, fruit en vlees. Wat volgt is een korte geschiedenisles.

Na de val van de Muur van Berlijn, verdwenen ook de bevoorrechte relaties van Cuba met de toenmalige socialistische landen. De Verenigde Staten verscherpten nog de crisis door een strikte economische blokkade van het eiland. De Cubanen hebben toen echt moeilijke tijden gekend; de moeizaam opgebouwde welstand werd prompt 10 jaar teruggeschroefd. In deze “speciale periode”, zoals de Cubanen het noemen, zag Cuba zich gedwongen om oplossingen te vinden om voldoende voedsel voor de bevolking te produceren. Alle organisaties en overheidsinstellingen werden opgeroepen om zelf een deel van hun eten te gaan produceren.

Toen hebben alle vakbonden, gegroepeerd in de CTC, beslist om in elke provincie een boerderij op te starten. De overheid stelde grote stukken landbouwgrond ter

beschikking en de vakbonden verplichtten alle personeelsleden om 1 weekend per maand de grond te gaan bewerken. Wat volgt zijn heroïsche en ook wel grappige verhalen over kaderleden die nog nooit meer dan een stylo hadden vastgehouden, en nu met de blote handen of een kapmes het onkruid moesten wieden en de lage struiken wegkappen. Fabian denkt er nog met gemengde gevoelens aan terug en mompelt me toe dat dit soort werk toch wel heel zwaar was.

Gelukkig gaat het Cuba op economisch vlak nu terug beter, maar toch moet het land nog steeds voedingswaren invoeren. Daarom blijven de vakbonden in de boerderijen investeren. De vakbonden hebben echter niet de middelen om deze gronden maximaal te doen renderen. Met steun vanuit het Voedselfonds in België moderniseert de CTC 5 provinciale boerderijen. Het werk gebeurt nu niet meer door Chinese vrijwilligers maar door bekwame landbouwers in loondienst.

Van bij de start leverden de boerderijen hun producten af aan de vakbondszetels in hun provincie en tot op de dag van vandaag is dat zo. Mede dankzij dit project krijgen de werknemers dagelijks een gezonde stevige maaltijd tegen de zeer kleine bijdrage van een halve peso : 1.400 arbeiders in de kantoren van CTC nationaal in Havana, 400 op CTC Pinar del Río, 350 op CTC Matanzas, 350 op CTC Villa Clara en 260 arbeiders op CTC Sancti Spiritus.

Waarom wordt de productie niet op de markt verkocht, zodat je met de opbrengst nieuwe investeringen kan doen? Het antwoord doet me beseffen dat in Cuba een andere logica geldt. “Ons doel is sociaal; de vakbonden willen hun eigen personeel een goede en goedkope maaltijd aanbieden. Met de welgekome steun van het buitenland investeren we in de verbetering van onze installaties. De investeringen renderen duidelijk. In het kantortje op de boerderij toont Luis Simeon ons een overzicht van de investeringen van vorig jaar : 15 bevoeiingssystemen voor de productie van wortelgewassen en groenten, zonnerevende serres voor de kweek van groenten gans het jaar door, constructie van compostbakken, twee nieuwe varkensstallen, elektrische leidingen vernieuwd, herstel van twee vrachtwagens, drie waterputten aangelegd, de aankoop van werkkledij voor de werknemers, koelinstallaties en gereedschap, enz. Het lijstje is indrukwekkend.

Ondertussen zijn we van de rondleiding terug bij de eetzaal aangekomen. Een rijkelijk gevulde tafel staat voor ons gedekt : bananen, stervruchten, mango, papaya, ananas, guayabe, tomaten, sla, aardappelsla, yuca, kippeboutjes en uitgebakken spek. “Laat het jullie smaken; ...en allemaal biologisch gekweekt”, voegt Luis Simeon er trots aan toe.

(uit De Nieuwe Werker, ABVV)

“Asi vamos marchando”

Non, pas question ici de “Marchandise” mais de Marche en avant.

Sous ce titre, un groupe de syndicalistes liégeois – hommes et femmes – vient de publier le récit de son voyage à Cuba (avril 2007) : “C’est ainsi que nous allons de l’avant”.

Comme l’écrit une des participantes/auteures : “C’est en quelque sorte un carnet de voyage militant”.

Ils étaient 21 de la FGTB, toutes centrales confondues : beaucoup de métallos, des Setcas, des CGSP, des C. G.... Pour certains c’était le premier voyage, pour d’autres le deuxième, voire le troisième. Pour tous, pour chacun, ce voyage était une expérience très importante car ils avaient décidé de témoigner.

Leur dénominateur commun était la motivation de découvrir Cuba comme un modèle alternatif à la triste réalité de notre système de pensée unique qui génère trop souvent des inégalités tant sur le plan économique que culturel.

On s’est retrouvés, on s’est engueulés, on s’est corrigés, et après quelques coupes (sévères parfois), compromis (à la belge toujours), (...) voici **“Asi vamos marchando”**, résultat d’une expérience collective entre des individus tous tournés vers l’espoir d’un monde meilleur.

C’est une très belle histoire sur Cuba, que 21 belges vous invitent à lire.

Une brochure soignée de 45 pages, des textes bien écrits, de belles photos (prises par les participants). Les info sur les lieux visités (des sites “classiques” comme le Musée de la révolution mais aussi des rencontres plus originales, avec une femme médecin, une coopérative agricole...) sont replacés dans leur contexte. Au détour de l’un ou l’autre texte, surgit l’expression de questions, voire de doutes, le sentiment de “reprenre la route avec plus de questions que de réponses”. Et en guise de “conclusion provisoire”, l’affirmation que “Cuba n’est pas une fin en soi, c’est une expérience qui parie sur la différence pour enrichir le monde. A nous d’en témoigner... pour, qui sait, en devenir plus forts afin de transformer notre propre réalité !”.

A se procurer auprès de Liliane STADLER : 04/2223014 (encore une cinquantaine de brochures disponibles)

Signé : **Malou CARELS et Liliane STADLER**
Amis de Cuba – Régionale de Liège

Een Artistieke Herdenking van “EL CHE” in Mol

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van de geboorte van Che Guevara hebben de Vrienden Van Cuba Kempen een driedelige tentoonstelling georganiseerd.

Bij het binnenkomen in het cultureel centrum 't Getouw in Mol was er van 20 tot 29 september een eerste confrontatie met het leven van Che.

In de gangen van het cc hingen sprekende composities van foto's, knipsels en documenten. Het geheel gaf een beeld van het leven en de uitstraling van Che, ook na zijn dood.

De Vrienden van de Bibliotheek hebben aansluitend een mooie stand opgesteld met boeken, tijdschriften, reisgidsen ... rond Cuba en Che. In de exoruumte van het cc hebben een dertigtal kunstenaars uit de streek en ook ver daarbuiten via verschillende kunstvormen hun kijk op Che uitgedrukt.

Heel wat jongeren van de Tekenacademie Mol-Balen hebben prachtige werken gemaakt voor deze expositie.

De start van de expositie werd ingeleid door de plaatselijke voorzitter van VVC Hubert Celen :

“Kunstenaars hebben vaak een groot gevoel voor sociale rechtvaardigheid”, zei hij, “en Che Guevara staat al jaren lang symbool hiervoor. Moest Guevara nog in leven zijn, en moest hij ook in heel wat andere landen hebben kunnen doen wat hij samen met zijn strijdmakkers in Cuba gedaan heeft, de wereld zou er vandaag veel rechtvaardiger uitzien. Misschien zou dan de schande van 11 september 1973, de moord op Allende in Chili niet gebeurd zijn”.

Mol heeft iets met Che Guevara.

In 1985 al heeft de gemeente zich verzusterd met Santo Tomas in Nicaragua, waar de Sandinistische vrijheidsstrijders op hetzelfde ideeëngoed als dat van Che steunden.

1996 was een hoogtepunt voor Mol met het bezoek van Aleida – de dochter van Che – die in hetzelfde cultureel centrum een volle zaal toegesproken heeft.

Na deze woorden hebben Mw. Pujol van de Cubaanse ambassade en Alexandra Dirckx, voorzitter van VVC, het belang van dit initiatief onderstreept.

Jongeren uit de Academie voor Muziek en Woord hebben de avond met Latijns-Amerikaanse muziek opgeluisterd.

In de loop van de week bezochten heel wat nieuwsgierigen en vele groepjes leerlingen de tentoonstelling. Studenten vonden inspiratie en motivatie voor hun eindwerk.

Voor een grote groep bezoekers was het een heropleven van hun jeugdidealen, voor anderen was het een eerste ontdekking van wat er echt achter Che en de revolutie staat.

Proficiat en dank aan de vele sympathisanten, de kunstminnaars, de plaatselijke VVC, al wie een steentje bijgedragen heeft en vooral de kunstenaars met kleine of grote K. De bedenkingen, die in de “libro de recuerdos” genoteerd werden, tonen de grote waardering voor de expositie.

VVC Kempen

Het verzenden van medisch materiaal naar Cuba

Marc Wuytack

Alhoewel het de dagen voor de belading allemaal nogal chaotisch was, zijn we er op donderdag 25 september 2008 opnieuw in geslaagd om 2 containers te vullen.

De orkanen Gustav en Ike hadden Cuba de volle lading gegeven en daardoor liep de communicatie met het Ministerie van Volksgezondheid in Cuba (MINSAP) meer dan mank, of laat ons zeggen : “er kwam totaal geen reactie op de 10 mails die we verstuurd”. De belofte om de transportkosten te betalen was daardoor niet gegarandeerd. Via een noodoproep kwamen we bij Oxfam terecht, en zij waren bereid om voor ons in de bres te springen door de transportkosten op zich te nemen.

Gelukkig, want alles was al zo goed als geregeld : in het Sint-Augustinusziekenhuis te Wilrijk stonden 43 ziekenhuisbedden op ons te wachten. De Bond Moyson-Gent zou een bestelwagen vol bedden en rolstoelen brengen. In het UZ-Gent mochten we op 24 september een volledige bestelwagen met ziekenhuiskledij laden (als ik 3.000 stuks zeg dan zit ik er waarschijnlijk nog een heel eind onder). Sint-Gregorius-Gentbrugge had een aanhangwagen met kinétafels, driewielers en spalken gevuld.

Die bewuste dag was er voor de 9 vrijwilligers vanuit Drongen en Melle vervoer voorzien om ervoor te zorgen dat we om 8 uur in Wilrijk aankwamen.

Daar was het in het begin even zoeken om de goeie draai te vinden : de container kon eerst de parking niet op en diende zich langs de brandgang een weg te zoeken, de bedden stonden her en der in de kelderverdieping verspreid, de heftruck was eerst niet en dan weer wel beschikbaar. Het stapelen van de bedden leek nogal problematisch.

Maar na een half uurtje kwamen we op vol rendement en dan waren we niet meer te stoppen.

We mochten ons echt in de handen wrijven met de medewerking van het Sint-Augustinusziekenhuis, niet enkel mochten we hun infrastructuur gebruiken, ze gaven ons er nog een heerlijk middagmaal bovenop. En gelukkig vergastte Rozette ons geregeld op een lekkere kop koffie zoniet was de klus al om 11 uur geklaard.

De eerste container werd tot in het laatste hoekje volgestouwd met bedden, dozen, zakken, kledij, rolstoelen, krukken, spalken, chirurgisch materiaal, serumstaanders, matrassen,...

De afspraak was dat we om 12u25 samenkwamen aan het directiesecretariaat om dan samen naar de personeelsrefter te gaan. Om 12u20 sloegen we de deuren van onze eerste container dicht en op datzelfde ogenblik arriveerde de tweede, perfect getimed om zich te positioneren en ons na de maaltijd op te wachten.

Die tweede container was in geen tijd gevuld. Er bleven enkel nog bedden over om te laden en we draaiden al zo op routine dat de klus in minder dan een uur was geklaard. De aanvoer van bedden door de gangen leek al bijna op een race. Het op elkaar plaatsen van de bedden met de Clark en het ophijzen ging als vanzelf. Enkel jammer dat we de container niet volledig konden afladen, maar een mens kan niet alles willen hé. Zo wilde er ook iemand mee als verstekeling, maar dat hebben we evenmin toegestaan.

Nadat het laatste bed in de container was gestut, sloegen we die ook dicht en genoten we, bij een laatste kop koffie, nog even na. Iedereen leek meer dan tevreden en keek al uit naar de volgende zending. Als dit een oefening teambuilding was zouden we zeker een “grote onderscheiding” behalen.

Bedankt Benjamin, Regi, Alex, Frank, Luc, Jacques, Luc, Dick, maar ook zeker Rozette, Frans, Dirk, Erika, Yola, Niek, Erwin, Yves, Johnny, Didier, Philippe, Gerthy, André, Bert, Claudine, Piet, Mirjam, Xavier, Katrina, Nadine, Maureen, Jan, Ivan, Monique, François, Denise, Jan, Lieven, Jo, en dan vergeet ik er waarschijnlijk nog, waarvoor een welgemeende sorry.

Het MSC Didem maakt de overtocht naar Havana en wordt er verwacht op 28 oktober.

Fototentoonstelling: Cuba, 50 jaar revolutie

1959 – 2009

Met foto's van de Cubaanse fotografen Alfonso Ali Chea, Alberto Korda, Osvaldo Salas, en Rolando Pujol.

Van 17/12/2008 tot 25/01/2009

van woensdag tot zaterdag van 14 tot 18u

zondag van 10 tot 13u

Vernissage op 16/12/2008 om 18 u

Galerie Verhaeren - 7 Grâtèsstraat - 1170 Brussel - Tel 02/662.16.99

Organisatie Croiseregard VZW en de Vrienden van Cuba VZW

Met de steun van Havana Club, van de Commission Communautaire française, de gemeente van Watermaal-Bosvoorde en de Vénérie.

Wat mag u verwachten van deze buitengewone tentoonstelling?

Een ontdekking van de verschillende aspecten van de rijkdom van Cuba en zijn gastvrije, gulle bevolking aan de hand van foto's van Alfonso Ali Chea en Rolando Pujol, maar ook enkele mythische opnames uit de eerste jaren van de revolutie door Alberto Korda (die de beroemde foto van Che maakte) en Osvaldo Salas.

Exposition de photos

Cuba, 50 ans de révolution

La Régionale de Bruxelles vous invite à découvrir les photos des photographes cubains: Alfonso Ali Chea, Alberto Korda, Osvaldo Salas, et Rolando Pujol.

Du 17 décembre 2008 au 25 janvier 2009

du mercredi au samedi de 14 à 18h

et le dimanche de 10 à 13h

Vernissage le 16 décembre à 18 heures

Galerie Verhaeren - 7 rue Grâtès - 1170 Bruxelles - Tél. 02/662.16.99

Organisée par Croiseregard asbl et les Amis de Cuba (Bruxelles) asbl

Avec le soutien d'Havana Club, de la Commission Communautaire française, de la commune de Watermael-Boitsfort et de la Vénérie.

Découvrir les divers aspects de la richesse de Cuba et de son peuple généreux et accueillant au travers de photos d'Alfonso Ali Chea et de Rolando Pujol, et retrouver quelques clichés mythiques pris au cours des premières années de la révolution par Alberto Korda (celui qui fit la célèbre photo du Che) et par Osvaldo Salas, voilà ce que vous réserve cette exposition exceptionnelle

L'union Européenne et Cuba Rétablissent la Coopération

La Havane, 23 oct (ACN)

L'Union Européenne (UE) et Cuba ont rétabli aujourd'hui la coopération pour le développement. Une déclaration sur ce sujet a été signée au Ministère des Affaires Étrangères de Cuba.

Le Commissaire européen pour le développement et l'aide humanitaire de la commission Européenne (CE), Louis

Michel, et le ministre cubain des Relations Extérieures Felipe Pérez Roque ont signé ce document qui normalise les relations bilatérales sur ce thème.

Le texte souligne que les conditions indispensables pour renouer des relations de coopération entre les deux parties ont été réunies, toujours sur la base d'un traitement réciproque et non discriminatoire et le strict respect de la souveraineté des états.

La Déclaration se prononce également en faveur de la non-intervention dans les problèmes internes et du respect de l'indépendance politique et de la convenance mutuelle en fonction des priorités établies par le pays récepteur.

Il y est précisé que la coopération aura pour objectif la promotion du développement et de la collaboration dans les domaines que les deux parties estiment utiles et viables.

Le Commissaire Européen pour le Développement et l'Aide Humanitaire a annoncé le rapide envoi d'une délégation technique dans l'île qui sera présidée par le Directeur Général de Développement de la Commission Européenne et de plus, l'envoi immédiat de deux millions d'euros à Cuba pour aider à remédier aux dévastations causées dans tout le pays par le passage des deux ouragans Gustav et Ike.

Il a précisé qu'à cette aide initiale devait s'ajouter un montant d'entre 25 et 30 millions d'euros à partir de 2009, pour financer des projets de reconstruction après les pertes multimillionnaires occasionnées par les deux cyclones à l'île antillaise.

Il s'agit d'un moment décisif pour les relations entre l'Union Européenne et Cuba, a déclaré Monsieur Louis Michel, qui a également qualifié de constructives les conversations effectuées auparavant avec Perez Roque.

Pour sa part, le Ministre cubain des Relations Extérieures a déclaré que le dialogue a été ample, respectueux et cordial.

Il a indiqué que le dialogue politique s'est établi sur des bases de respect, de même que la coopération, sans conditionnement politique et en complète concordance avec les législations européenne et cubaine.

De plus, il a exprimé sa reconnaissance envers le Commissaire européen Louis Michel, l'eurodéputé Joseph Borrell, ainsi qu'au président du gouvernement espagnol José Luis Rodríguez Zapatero et son ministre des affaires étrangères Miguel Ángel Moratinos pour leur travail en faveur de la normalisation des liens entre ce megabloc et Cuba.

Inhoud - contenu

- 3 van Ike tot Ike : 185 - 3
- 5 Au coeur de la tempête
- 6 La gestion des cyclones
- 7 Cubaan heeft weer orkaan doorstaan
- 9 50 ans d'agressions
- 11 Invencibles Marianas
- 12 Kangamba vu par Fidel
- 13 Olympische spelen
- 15 Les Cinq, affaire pas classée
- 16 De VIJF
- 17 Septetos
- 18 Alicia + Omara
- 19 Journalisten en orkanen
- 21 Santiago
- 23 Boeken - Livres
- 24 Leer es crecer
- 25 Pieren en groenten
- 26 Asi Vamos + Che in Mol
- 27 Nog containers